

ANNALES ZBORNÍK
MUSEI SLOVENSKÉHO
NATIONALIS NÁRODNÉHO
SLOVACI MÚZEA

ARCHEOLÓGIA 29
ROČNÍK CXIII- 2019

Bratislava 2019

ANNALES MUSEI NATIONALIS SLOVACI
ZBORNÍK SLOVENSKEHO NÁRODNÉHO MÚZEA

CXIII– 2019
ARCHEOLÓGIA 29

Predseda redakčnej rady/Head of editorial board
PhDr. Juraj Bartík, PhD., Bratislava

Redakčná rada/Editorial Board
Doc. PhDr. Gertrúda Březinová, CSc., Nitra
Mgr. Radoslav Čambal, PhD., Bratislava
PhDr. Beáta Egyházy-Jurovská, Bratislava
PhDr. Zdeněk Farkaš, PhD., Bratislava
Mgr. David Parma, Ph.D.
Doc. PhDr. Matej Ruttkay, CSc., Nitra
Prof. PhDr. Stanislav Stuchlík, CSc., Opava
Dr. Eric Vrba, Boston

Zostavovateľ/Edited by
PhDr. Vladimír Turčan

Preklad do nemeckého a anglického jazyka/translation into English and German languages:
REELS, s. r. o., Stephanie Staffen a autori

Publikácia je recenzovaná/publication is reviewed

Príspevky sú indexované a evidované v databáze Scopus/Articles are indexed and catalogued in the Scopus database

Publikované príspevky sú dostupné na www.archeologickemuzeum.sk/published articles are available on
www.archeologickemuzeum.sk

Za jazykovú úpravu príspevkov zodpovedajú autori/the Authors are responsible for their contributions

Tlač/Print:
Ultra Print, s. r. o., Bratislava

Vydalo/Published by: Slovenské národné múzeum – Archeologické múzeum, Bratislava 2019

Náklad/Numbers of the copies: 350 kusov

© Slovenské národné múzeum – Archeologické múzeum/Slovak National Museum – Archaeological Museum 2019

ISBN 978–80–8060–473–8
ISSN 1336-6637

OBSAH – INHALT

- 7 ZDENĚK FARKAŠ: Záver kultúry ľudu so starou lineárnou keramikou. Obj. 114/86 v Bratislave – Mlynskej doline
- 25 Ende der Kultur mit der älteren Linearbandkeramik – Objekt 114/86 aus Bratislava – Mlynská dolina
- 31 VIKTÓRIA DVORSKÁ PLHÁKOVÁ – JANA MELLNEROVÁ ŠUTEKOVÁ – JÚLIUS VAVÁK – PAVOL JELÍNEK – JANA HLAVATÁ – JARMILA BÍŠKOVÁ: Eneolitická priekopa z Budmeríc – poloha Sušička
- 44 Eneolitischer Graben aus Budmerice – Lage Sušička
- 47 PAVOL JELÍNEK – DUŠAN VALENT: Náboženské ikonografie v staršej dobe bronzovej
- 73 Religiöse Ikonographie während der älteren Bronzezeit
- 77 MARTIN TREFNÝ: Attic, Etrusco – Corinthian and South Italian vases in the collection of the Slovak National Museum in Bratislava
- 89 Attické, etrusko-korintské a jihoitalské vázy vo zbírke Slovenského národného múzea v Bratislavě
- 91 MILAN HORŇÁK: Kolaps osídlenia kultúr popolnicových polí s dôrazom na lužickú kultúru v priestore dnešného juhozápadného Slovenska
- 98 Collapse of settlements of Urnfield cultures with an emphasis on Lusatian culture in the area of today's south-western Slovakia
- 101 VIOLETTA REITER: Das Keramikdepot der mitteldanubischen Hügelgräberkultur aus Reyersdorf (NÖ)
- 129 MICHAEL BRANDL: Die Klinge aus Reyersdorf (FNr. 112)
- 130 ZORA BIELICHOVÁ: Animal bones from the Middle Bronze Age Tumuli culture site at Reyersdorf (Lower Austria)
- 136 The pottery hoard of the Mid-Danubian tumulus culture from Reyersdorf (Lower Austria)
- 136 Keramický depot stredodunajskej mohylovej kultúry z Reyersdorfu (Dolné Rakúsko)
- 136 Analýza kostí zo sídliska stredodunajskej mohylovej kultúry v Reyersdorfe (Dolné Rakúsko)
- 139 ANITA KOZUBOVÁ – VERONIKA HORVÁTH: Nur eine Faszination vom Westen oder etwas anderes? Zu hallstädtischen Einflüssen in der Vekerzug-Kultur am Beispiel des Gräberfeldes von Eger-Nagy Eged (Ostungarn)
- 156 Len očarenie západom alebo niečo iné? K halštatským vplyvom vo vekerzugskej kultúre na príklade pohrebiska v Eger-Nagy Eged (východné Maďarsko)
- 159 PETRA ŠIMONČIČOVÁ KOÓŠOVÁ – RADOSLAV ČAMBAL: Ojedinelý nález noricko-panónskej opaskovej zápony z Zuckermantla v Bratislave
- 166 Einzelfund einer norisch-pannonischen Gürtelschnalle vom Zuckermantl in Bratislava
- 167 JOZEF LABUDA: Štítová puklica z doby rímskej z Hontianskych Nemiec
- 170 Schildbuckel aus der römischen Kaiserzeit aus Hontianské Nemce
- 171 ANDREJ SABOV – MAREK BOTH: Neznáme rímske militárie v zbierkach Slovenského národného múzea v Martine
- 176 Unbekannte römische Militaria in den Sammlungen des Slowakischen National Museums in Martin
- 179 KATARÍNA HLADÍKOVÁ: Príspevok ku kovanim závesov picích rohov doby rímskej z južného Záhoria
- 184 Beitrag zu den Beschlägen der Gehänge von Trinkhörnern aus der römischen Kaiserzeit vom südliche Záhorie Gebiet

- 185 DANIEL SVIHALEK: Rímske kúpele a analogické stavby z germánskeho prostredia v stredodunajskom barbariku
- 195 Römische Bäder und analogische Bauten vom germanischen Milieu im mitteldonauländischen Barbarikum
- 197 ZDENEK FARKAŠ – VLADIMÍR TURČAN: Fragment náramku typu Szentendre z Beckova
- 200 Armringbruchstück vom Typ Szentendre aus Beckov
- 203 VLADIMÍR TURČAN: Včasnostredoveké bronzové kovanie z Pohanskej
- 209 Early medieval bronz fitting from Pohanská
- 211 DAVID VÍCH – ZUZANA JARUŠKOVÁ: Depot železných predmetů z Borotína na Malé Hané
- 216 Hoard of iron items from Borotín in Malá Haná
- 217 MILAN THURZO – RADOSLAV BEŇUŠ: Body remains of Archbishop Georgius (Juraj) Lippay, exhumed from the crypt under St. Martin's Cathedral in Bratislava
- 232 Telesné pozostatky arcibiskupa Juraja Lippaya, exhumované z krypty pod Dómom sv. Martina v Bratislave
- 233 KOLOKVIUM
- 233 VLADIMÍR TURČAN: Osemnásť kolokvium k otázkam rímsko-germánskej archeológie
Das achtzehnte Kolloquium zu den Fragen der römisch-germanischen Archäologie
- 235 ROBERT IVÁN – RÓBERT ÖLVECKY – JÁN RAJTÁR: Vybrané hrobové celky z germánskeho žiarového pohrebiska v Sekuliach
- 258 Ausgewählte Grabkomplexe aus dem germanischen Brandgräberfeld in Sekule
- 263 IGOR BAZOVSKÝ – RADOSLAV ČAMBAL – KATARÍNA HLADÍKOVÁ – JÁN RAJTÁR: Nové funerálne nálezy z doby rímskej zo Závodu (predbežná správa)
- 266 Neue Grabfunde aus der römischen Kaiserzeit aus Závod (Vorbericht)
- 269 BARBARA LOFAJOVÁ DANIELOVÁ – MARTIN FURMAN: Hrdoš – Nová archeologická lokalita severokarpatskej skupiny na pomedzí Oravy a Liptova
- 281 Hrdoš – eine neue archäologische Fundstelle der nordkarpatischen Gruppe an der Scheide von Orava und Liptau
- 283 MILAN HORŇÁK – ERIK HRNČIARIK – TOMÁŠ KOLON: Keramický materiál z vybraných objektov hospodárskeho zázemia neskoro-antického dvorca v Bratislave-Podunajských Biskupiciach
- 302 Ceramic material from selected buildings of the farming part of a late Antiquity Residence in Bratislava-Podunajské Biskupice
- 317 RECENZIA/REZENSIONS
Miroslava Daňová: B. Komoróczy/M. Vlach: Příběhy civilizace a barbarství – Pod nadvládou Říma. Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i., 2018, 289 strán, 1. vydanie. ISBN 978-80-7524-014-9.
- 319 Skratky časopisov a periodík – Abkürzungen von Zeitschriften und Periodika

KERAMICKÝ MATERIÁL Z VYBRANÝCH OBJEKTOV HOSPODÁRSKEHO ZÁZEMIA NESKORO-ANTICKÉHO DVORCA V BRATISLAVE-PODUNAJSKÝCH BISKUPICIACH

MILAN HORŇÁK – ERIK HRNČIARIK – TOMÁŠ KOLON

Key words: Bratislava-Podunajské Biskupice, Roman period, Barbaricum, residence, Germanic and Roman pottery

Abstract: *Ceramic material from selected buildings of the farming part of a late roman period residence in Bratislava-Podunajské Biskupice. The present study analyses ceramic material from three sunken Germanic huts which made up the farming part of a late roman period residence in Bratislava-Podunajské Biskupice. The site was discovered at the end of 2017 and then excavated by archaeologists in 2018. The settlement consisted of an enclosed area and its economic background. Within the residence, the remains of seven buildings were found, built according to Roman building principles. Around them there were buildings with a column-based structure, as well as typical Germanic sunken settlement buildings. Using typological and chronological finds (coins, pottery, small items), it was possible to define the supposed period of existence of the residence as between 340/350 and 380/390.*

The purpose of the present article is not to present the results of this unique find, but to point to the composition of pottery, its origin and use at the turn of Late roman period and the period of the migration of nations.

Úvod

Intenzívna stavebná činnosť v okolí Bratislavy, ktorá bola spojená s výstavbou diaľničného obchvatu „D4“ a jeho napojenie na rýchlostnú cestu „R7“ priniesla množstvo pozoruhodných archeologických objavov, ktoré výrazne doplnili poznatky o najstarších dejinách bezprostredného okolia nášho hlavného mesta. Najintenzívnejšie výskumné aktivity prebiehali v katastri Podunajských Biskupíc (miestna časť Bratislavy). V rámci výskumnej kampane v decembri v roku 2017 boli pracovníkmi neštátnej vedeckej spoločnosti VIA MAGNA s.r.o. zachytené zvyšky sídliskových štruktúr neskoro-antického ohradeného dvorca. Vzhľadom na zlé poveternostné podmienky a veľkosť odkrytej plochy boli práce dočasne pozastavené a k ich obnoveniu došlo v marci roku 2018, kedy pôvodný výskumný tím rozšírili pracovníci a študenti Katedry klasickej archeológie Trnavskej univerzity.

Skúmaná plocha pracovne nazvaná „Križovatka“ sa nachádza, ako už bolo vyššie načrtnuté, v extraviláne katastrálneho územia bratislavskej mestskej časti Podunajské Biskupice. Intenzívne poľnohospodárske aktivity v tomto priestore mali výrazný vplyv na jeho súčasnú geomorfologickú podobu. Archeologickým výskumom zistené osídlenie sa koncentrovalo na nevýraznej vyvýšenine, ktorú obtekal dnes už zaniknutý vodný tok riečky Humer. Samotná lokalita má polykulturný charakter. Viaceré sídliskové komponenty, zachytené v podobe pozostatkov zahĺbených objektov a hnutelných artefaktov dokladajú osídlenie areálu v dobe bronzovej, laténskej, neskorej antiky, počas sťahovania národov, v stredoveku a v novoveku. V predloženej štúdii sme sa zamerali na osídlenie z obdobia neskorej antiky, kedy tu existoval ohradený areál s nadzemnými architektonickými štruktúrami, ktoré vznikli pod vplyvom rímskeho staviteľstva, ako aj jeho hospodársko-ekonomické zázemie s nadzemnými a zahĺbenými germánskymi objektmi.

Germánsky dvorec

V Podunajských Biskupiciach dosahoval ohradený areál dvorca rozmiery 49,46 (48,21) x 57,14 m. Ohrada sa pôvodne pravdepodobne nachádzala na všetkých štyroch stranách, avšak na juhovýchode, východe a severovýchode bola doložená len torzovite. Pred severnou, východnou a južnou stranou ohrady sa podarilo zachytiť systém veľkého množstva nepravidelne rozmiestnených jám, ktoré mali rôznu veľkosť a rôznu hĺbku. Jamy boli pomerne plytko zahĺbené (cca. 0,15 – 0,20 m od bodu zachytenia), väčšina z nich sa navzájom akceptovala (vytvárali rad troch vedľa seba idúcich pásov), avšak niektoré z nich sa nachádzali vo vzájomných superpozíciách. Vzhľadom na pomerne plytké zahĺbenie ohrady a preskúmaných jám by sa dalo predpokladať, že slúžili len na vymedzenie priestoru v rámci sídliska a nejde o zvyšky fortifikačného systému (porovnaj *Hrnčiarik/Horňák 2018, 129*).

Vnútorňa štruktúra dvorca pozostávala zo siedmich drevených pravouhlých stavieb, ktorých základy sa zachovali v podobe žlabov a stĺpových jám. Vo vnútri ohrady bol zoradené tak, aby sa zachovalo voľné nádvorie v strede dvorca. Podobný koncept usporiadania stavieb bol použitý aj v Cíferi-Páci (*Varsík 2015, 139-152*) a v Oberleiserbergu (*Stuppner*

Obr. 1. Podunajské Biskupice. Pohľad na neskoru-antický dvorec (zdroj: Via Magna, s.r.o.).

Fig. 1. Podunajské Biskupice. View of the late Anquity farmstead (source: Via Magna, s.r.o.).

2011, 129-156). Vzájomná superpozícia stavieb II. a III., V. a VI. dokazujú minimálne dve stavebné fázy v jeho vývoji. Do tej staršej možno zaradiť stavbu VI., ktorá bola porušená výkopom portika stavby V. a stavbu II., ktorej žlab bol porušený kolovou jamou zo stavby III. Keďže sa vo výplni žlabov, ako aj v kolových jamách nachádzalo len minimálne množstvo nálezov, je nemožné presnejšie datovať rozpätie medzi oboma fázami. Objavené stavby majú pravouhlý pôdorys, okolo väčšiny z nich sa nachádza tzv. portikus, ich rozmery zodpovedajú rímskej metrickej sústave a pod. Z uvedeného teda vyplýva, že išlo o germánsky dvorec, ktorého majiteľ si nechal postaviť svoje príbytky spôsobom, akým sa stavali v Rímskej ríši. Zdá sa, že tak neurobil sám, ale že si na ich výstavbu povolal priamo staviteľov spoza hraníc ríše. S podobnými stavbami sa totiž veľmi často stretávame pri rímskych poľnohospodárskych usadlostiach lat. *fundus*. V priestore ohradeného areálu takmer absentuje inak bežný typ sídliskových zahĺbených objektov – rôzne zásobné a exploatačné jamy, ktoré by bolo možné spoľahlivo spájať s dobou existencie germánskeho dvorca. To môže byť spôsobené s viacerými príčinami – napr. prítomnosťou nadzemnej sýpky. Miestne piesčité a ílovito-piesčité sedimenty zároveň nie sú vhodné ako zdroj suroviny (kvalitných ílovitých minerálov) pre výmaz mazanicových konštrukcií a zhotovovanie keramiky. Minimum zahĺbených objektov limitovalo vznik rozsiahlejších podpovrchových odpadových areálov vo forme sekundárneho či terciárneho odpadu. To sa priamo odzrkadľuje v relatívne nízkom počte dochovaných úlomkov keramiky. Vo väčšine prípadov bola keramika zastúpená len ojedinelými drobnými a nevýraznými fragmentmi. Z chronologického hľadiska poskytli viac údajov len dve nálezové situácie – jedna kolová jama portika (SJ¹ 6165) stavby V. a výplň telesa pece a predpecnej jamy ŠK 30.

Hospodársko-ekonomické zázemie

Mimo ohradeného areálu dvorca boli preskúmané pozostatky germánskeho osídlenia zo zhodného časového horizontu. Z hľadiska konštrukcie ich možno rozdeliť do troch kategórií:

1. Pozostatky po nadzemných stavbách žlabovej (zrubovej) a kolovej konštrukcie (tri koncentrácie kolových jam a zvyšok plytkého pravouhlého žlabu).
2. Pozostatky po zahĺbených objektoch – zahĺbené chaty (celkovo 9).
3. Sídlisková jama (minimálne jedna).

¹ SJ je skrátená forma pre „stratigrafická jednotka“ a ŠK pre „štruktúrny komplex“

Vzhľadom na obsah predloženej štúdie sa na tomto mieste sústreďme len na opis zahĺbených chát, z ktorých pochádza analyzovaný keramický súbor.

Zahĺbená chata – ŠK 19

Zahĺbená chata približne pravouhlého pôdorysu so zaoblenými rohmi a so šiestimi kolovými jamami umiestnenými pri stenách. Steny sa zvažujú smerom dovnútra a dno je nepatrne zvlnené. Rozmery: dĺžka 5,80 m (celá), šírka 4,80 m (celá), hĺbka max. 0,40 m (zachovalá).

Datovanie: 340/350 – 380/390.

Katalóg:²

Skratky

dĺ.	dĺžka
GFD	germánsky fragment dna
GFN	germánsky fragment nádoby – rekonštruovateľný tvar
GFO	germánsky fragment okraja
GFT	germánsky fragment tela
Glaz	glazovaná
G na K	germánska zhotovená na kruhu
(H)	hrubá
hr.	hrúbka črepu
(J)	jemná
(K)	zhotovený za pomoci hrnčiarskeho kruhu alebo otáčavej podložky
KH	keramická hmota
LFD	laténsky fragment dna
LFN	laténsky fragment nádoby – rekonštruovaný tvar
LFO	laténsky fragment okraja
LFT	laténsky fragment tela
max.	maximálny
PDF	provinciálny fragment dna
PFN	provinciálny fragment nádoby - rekonštruovateľný tvar
PFO	provinciálny fragment okraja
PFT	provinciálny fragment tela
PO	povrch
(R)	vyrobený ručne
SD	sivá drsná
SJ	sivá jemná
TK	tehlová keramika
v. výška	
z zachovaný	
Ø priemer	

Keramika zo zahĺbenej chaty ŠK 19

1. GFT (K), stolová, KH (J), PO: hladký. Farba PO: Gley 1 4,5/N, LOM: Gley 1 5-5,5/N, dĺ. 6,9 cm, hr. 0,7 cm, spodná časť tela misy, bez výzdoby (tab. 1: 1).

2. GFT (K), stolová, KH (J), PO: hladký. Farba PO: Gley 1 4/N, LOM: 10YR 4-4,5/1, dĺ. 8,0 cm, hr. 0,7 cm, spodná časť tela misy, plytké vodorovné zárezy (tab. 1: 2).

3. GFT (K), stolová, KH (J), PO: hladký. Farba PO: Gley 1 4/N až 10YR 4/1, LOM: 10YR 4,5/1, dĺ. 8,7 cm, hr. 0,55 cm, fragment misy s horizontálne členeným hrdlom a vodorovnými plastickými lištami, výzdoba: hrdlo – viacnásobná rytá vlnovka a vodorovné tmavosivé leštené pásy (tab. 1: 3).

4. GFT (K), stolová, KH (J), PO: hladký. Farba PO: Gley 1 4/N až 10YR 4/1, LOM: 10YR 4,5/1, dĺ. 10,5 cm, hr. 0,8 cm, misa s kónickou spodnou časťou a profilovaným hrdlom, výzdoba: hrdlo – viacnásobná vodorovná rytá vlnovka a 3 vodorovné tmavosivé leštené pásy (tab. 1: 4).

5. GFT (K), stolová, KH (J), PO: hladký. Farba PO: Gley 1 4/N až 10YR 4/1, LOM: 10YR 4,5/1, dĺ. 5,1 cm, hr. 0,45 cm, fragment misy s horizontálne členeným hrdlom a vodorovnou plastickou lištou, výzdoba: hrdlo – viacnásobná rytá vlnovka a vodorovné tmavosivé leštené pásy (tab. 1: 5).

² Skratky platia pre všetky tri objekty

6. PFT-SJ (K), stolová, KH (J), PO: hladký s tmavosivým poťahom. Farba PO: 10YR 4/1, LOM: 5Y 7,5/1, dĺ. 4,7 cm, hr. 0,5 cm, časť tela s nevýrazným plastickým zaobleným vodorovným prstencom na pleciah (tab. 1: 6).
7. PFT-SD/GFT - G na K – drsná (?) (K), kuchynská, KH (J), PO: drsný. Farba PO: Gley 1 4-4,5/N, LOM: 10YR 7/1-1,5, dĺ. 4,0 cm, hr. 0,9 cm, výzdoba: telo – plytké obežné vodorovné ryhy (tab. 1: 7).
8. PFT-SD (K), kuchynská, KH (J), PO: drsný. Farba PO: Gley 1 4-4,5/N, LOM: 10YR 6/1, dĺ. 3,9 cm, hr. 0,7 cm, výzdoba: telo – plytké vodorovné ryhovanie (tab. 1: 8).
9. GFD (K), stolová, KH (J), PO: hladký. Farba PO: Gley 1 3,5/N až 10YR 3,5/1, LOM: 10YR 5/1, dĺ. 9,1 cm, hr. 0,45 cm, v. 3,1z cm, Ø dna 9,0 cm, spodná časť nádoby na nízkej nôžke, podstava je smerom dovnútra vtlačená, vnútorné dno je plynulo nasadené, bez výzdoby (tab. 1: 9).
10. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes drobných kamienkov), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 4/1 až Gley 1 4/N, LOM: 10YR 6,5/1, dĺ. 4,4 cm, hr. 0,8 cm, okraj je smerom von vyťahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 1: 10).
11. P?FT-SD? (K), kuchynská, KH (H), PO: drsný. Farba PO: Gley 1 3,5-4/N, LOM: 10YR 6,5/1, dĺ. 8,3 cm, hr. 0,7 cm, fragment tela, výzdoba: telo – vodorovné aj šikmé viacnásobné ryhy robené hrebeňom – z tej istej nádoby ako tab. 3:14, 5:9 (tab. 1: 11).
12. GFD (K), stolová, KH (J), PO: hladký. Farba PO: 10YR 3,5-4/1, LOM: 10YR 4,5/1, dĺ. 5,6 cm, hr. 0,7 cm, v. 2,0z cm, Ø dna 5,4 cm, nízka nôžka, podstava je smerom dovnútra vtlačená, vnútorné dno je plynulo nasadené, bez výzdoby (tab. 1: 12).
13. GFD (K), kuchynská, KH (H, prímes menších kamienkov), PO: drsný a neupravený. Farba PO: Gley 1 3-3,5/N, LOM: Gley 1 4/N, dĺ. 9,6 cm, hr. 1,1 cm, hrana zaoblená, podstava rovná, bez výzdoby (tab. 1: 13).
14. GFO (R), kuchynská, KH (H), PO: hladný. Farba PO: Gley 1 3,5/4/N, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 9,8 cm, hr. 0,8 cm, horná časť hrncovitej nádoby, okraj je smerom von šikmo vyťahnutý a na konci šikmo zrezaný, bez výzdoby (tab. 1: 14).
15. GFO (R), kuchynská, KH (H), PO: neupravený. Farba PO: Gley 1 3-3,5/N, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 5,2 cm, hr. 0,5 cm, hrniec esovitej profilácie, okraj je smerom von vyťahnutý, mierne obojstranne zosilnený a na konci zaoblený, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, bez výzdoby (tab. 1: 15).
16. GFO (K), stolová, KH (J), PO: hladký. Farba PO: Gley 1 4,5/N, LOM: 10YR 6-6,5/1, dĺ. 4,7 cm, hr. 0,5 cm, horná časť misy esovitej profilácie, okraj je smerom von mierne vyhnutý a na konci jemne zaoblený, bez výzdoby (tab. 1: 16).
17. GFD (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: Gley 1 3,5/N až 10YR 4-4,5/1, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 7,3 cm, hr. 0,6 cm, Ø dna 11 cm, podstava rovná, hrana zaoblená, bez výzdoby (tab. 1: 17).
18. GFN (R), kuchynská, KH (H, prímes väčších kamienkov), PO: hladný. Farba PO: Gley 1 3/N, LOM: 10YR 3-3,5/1, dĺ. 8,2 cm, hr. 0,6 cm, v. 4,8 cm, šálka (črpák) elipsoidného tvaru, ucho oválneho prierezu (2 x 1,1 cm) je nasadené priamo na okraj nádoby, podstava je rovná, bez výzdoby (tab. 2: 1).
19. GFT (K), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: hladký a pozostatky po tmavých leštených pásoch. Farba PO: 10YR 4/1, LOM: 10YR 5/1,5-2, dĺ. 4,4 cm, hr. 0,6 cm, výzdoba: telo – vonkajšia strana: zvislé po tmavých leštených vodorovných pásoch, vnútorná strana: 1 rytá obežná vodorovná ryha (tab. 2: 2).
20. PFT-SD/GFT- G na K – drsná (?) (K), kuchynská, KH (jemná), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 5-5,5/1 až 6/2, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 10,1 cm, hr. 1,2 cm, bez výzdoby (Tab. 2:3).
21. GFT (K), stolová, KH (J), PO: leštený. Farba PO: 10YR 5-5,5/1-1,5, LOM: 10YR 5/1,5, dĺ. 5,1 cm, hr. 0,8 cm, bez výzdoby (tab. 2: 4).
22. L?FT (K), kuchynská, KH (J, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 5,5/1, LOM: 10YR 5/1, dĺ. 7,4 cm, hr. 0,7 cm, výzdoba: telo – tenké vodorovné ryhy (rezidualita?) (tab. 2: 5).
23. GFT (R), stolová, KH (J), PO: leštený a tuhovaný. Farba PO: Gley 1 4,5/N až 10YR 4,5/1, LOM: 10YR 5/2, dĺ. 7,5 cm, hr. 0,5 cm, fragment tela pravdepodobne kónickej misy, bez výzdoby (tab. 2: 6).
24. GFT (K), stolová, KH (J), PO: leštený. Farba PO: 10YR 5,5/1-1,5, LOM: Gley 1 4,5/1, dĺ. 3,8 cm, hr. 0,55 cm, bez výzdoby (tab. 2: 7).
25. GFO (R), stolová, KH (J), PO: hladný. Farba PO: 10YR 3,5/1 až 5/1,5, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 2,7 cm, hr. 0,65 cm, misa so zatiahnutým okrajom, ktorý je na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 2: 8).
26. GFO (R), stolová, KH (J), PO: leštený a tuhovaný. Farba PO: 10YR 3,5-4/1, LOM: 10YR 4/1-1,5, dĺ. 5,2 cm, hr. 0,45 cm, kónická misa so zatiahnutým okrajom, ktorý je na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 2: 9).
27. GFO (R), stolová, KH (J), PO: leštený a tuhovaný. Farba PO: Gley 1 3,5/N až 10YR 4/1, LOM: 10YR 4/1,5, dĺ. 3,3 cm, hr. 0,35 cm, kónická misy s jemne smerom dovnútra zatiahnutým okrajom, okraj je na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 2: 10).
28. LFT (K), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: celoplošné zvislé hrebeňovanie. Farba PO: 10YR 4,5-5,5/1-1,5, LOM: 7,5YR 5/3,5, dĺ. 4,6 cm, hr. 0,8 cm, výzdoba: telo – celoplošné zvislé hrebeňovanie – rezidualita (tab. 2: 11).
29. GFT (K), stolová, KH (J), PO: hladký a tuhovaný. Farba PO: Gley 1 3,5/N, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 3,7 cm, hr. 0,4 cm, výzdoba: telo – tenké vodorovné a mierne šikmé ryhy (tab. 2:12).
30. GFT (K), stolová, KH (J), PO: hladký. Farba PO: Gley 1 3/N, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 3,3 cm, hr. 0,6 cm, plecia sú plasticky odsadené, výzdoba: telo – vodorovné leštené pásy (tab. 2: 13).
31. GFO (R), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: leštený a tuhovaný. Farba PO: 10YR 3,5-4/1, LOM: 10YR 4,5/1-1,5, dĺ. 4,5 cm, hr. 0,4 cm, kónická misa s dovnútra zatiahnutým okrajom, okraj je na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 2: 14).

32. GFO (R), stolová, KH (J), PO: leštený a tuhovaný. Farba PO: 10YR 4,5/1, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 4,5 cm, hr. 0,5 cm, kónická misa s dovnútra zatahnutým okrajom, bez výzdoby (tab. 2: 15).

33. GFO (R), stolová, KH (J), PO: leštený a tuhovaný. Farba PO: 10YR 4-4,5/1, LOM: 10YR 4,5/1,5, dĺ. 2,7 cm, hr. 0,4 cm, kónická misa s dovnútra zatahnutým okrajom, okraj je na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 2: 16).

34. GFO (R), stolová, KH (J), PO: leštený a tuhovaný. Farba PO: Gley 1 3,5/N, LOM: Gley 1 3,5/N, dĺ. 3,4 cm, hr. 0,35 cm, okraj je jemne vytiahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 2: 17).

35. GFO (R), kuchynská, KH (H), PO: neupravený. Farba PO: Gley 1 3/N, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 4,8 cm, hr. 0,5 cm, hrniec esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 2: 18).

36. GFO (R), kuchynská, KH (H), PO: hladený. Farba PO: Gley 1 3-3,5/N, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 5,9 cm, hr. 0,8 cm, okraj hrncovitej nádoby esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je na konci šikmo zrezaný, bez výzdoby (tab. 2: 19).

37. LFO (K), stolová, KH (J), PO: tuhovaný. Farba PO: 10YR 4,5-5/1, LOM: 7.5YR 5/2, dĺ. 7,1 cm, hr. 0,9 cm, kónická misa s okrajom zatahnutým smerom dovnútra, okraj je na konci zaoblený, bez výzdoby – rezidualita (tab. 2: 20).

38. PFO-SD (K), kuchynská, KH (H), PO: drsný. Farba PO: Gley 1 3,5/N až 10YR 4/1, LOM: 10YR 4,5/1, Ø okraja 18 cm, dĺ. 7,8 cm, hr. 0,8 cm, hrniec, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci zaoblený, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, bez výzdoby (tab. 2: 21).

39. L?FO (K), stolová, KH (J), PO: hladký. Farba PO: 10YR 4,5-5/1, LOM: 10YR 5/1, dĺ. 4,6 cm, hr. 0,4 cm, Ø okraja 10 cm, malý hrnček esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby – rezidualita? (tab. 2: 22).

40. LFO (K), stolová, KH (J), PO: tuhovaný. Farba PO: 10YR 4/1, LOM: 7.5YR 5/3, dĺ. 9,3 cm, hr. 0,7 cm, v. 4,5z cm, Ø okraja 26,6 (26) cm, kónická misa s dovnútra zatahnutým okrajom, okraj je mierne zosilnený a na konci zaoblený, bez výzdoby – rezidualita (tab. 2: 23).

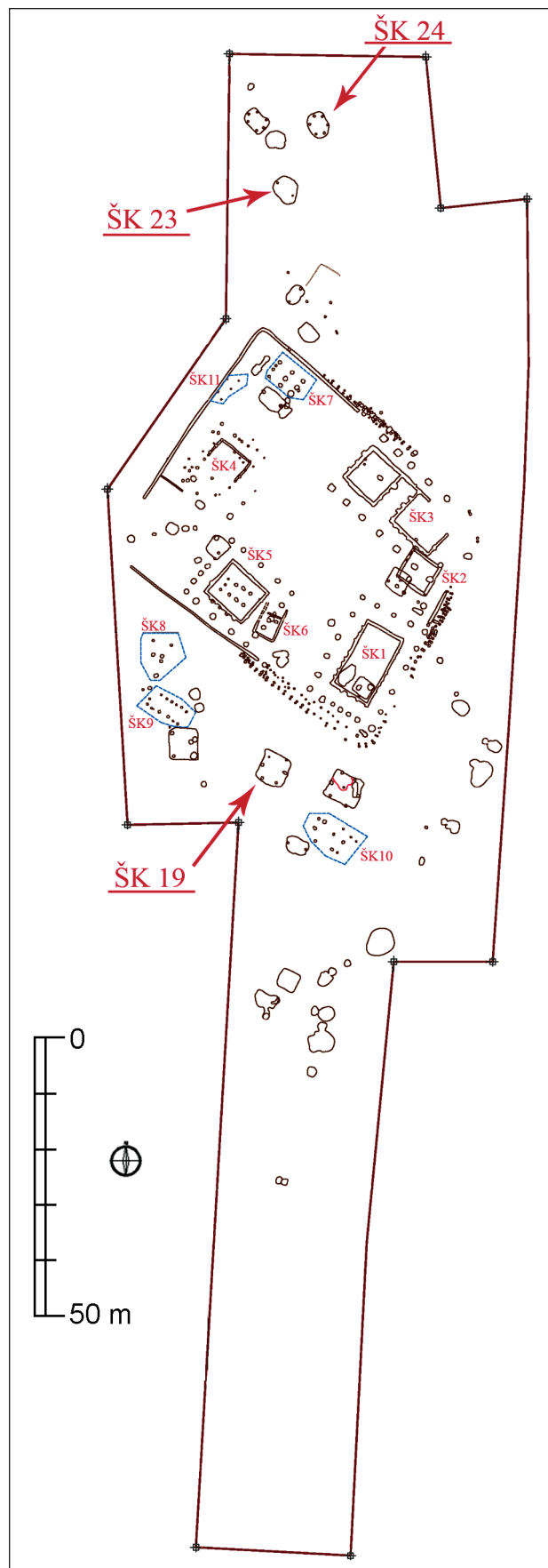
41. LFO (K), stolová, KH (J), PO: leštený a tuhovaný. Farba PO: 10YR 5/1-1,5, LOM: 7.5YR 5/3, dĺ. 7,7 cm, hr. 0,25 cm, Ø okraja 11,0 cm, hrnček vajcovitého/baňatého tvaru, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby – rezidualita (tab. 2: 24).

42. LFD (K?), kuchynská, KH (H, prímes tuhy), PO: tuhovaný. Farba PO: Gley 1 3,5/N, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 6,2 cm, hr. 1,1 cm, podstava je rovná, hrana je ostrá, vnútorné dno je plynulo nasadené, bez výzdoby – rezidualita (tab. 2: 25).

43. L?FN (R), stolová, KH (J), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 5-5,5/1,5, LOM: 10YR 5/1, dĺ. 5,4 cm, hr. 0,9 cm, Ø okraja 7 cm, Ø dna 4,8 cm, malá plytká hrubostenná nádobka miskovitého tvaru, dno je zaoblené, okraj sa mierne rozoviera, bez výzdoby – rezidualita? (tab. 3: 1).

44. GFT (K), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: leštený. Farba PO: 10YR 3,5/1 až 7.5YR 4/1,5, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 8,5 cm, hr. 0,45 cm, bez výzdoby (tab. 3: 2).

45. G?FD (K), stolová, KH (J), PO: leštený. Farba PO: 10YR 3,5-4/1, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 6,8 cm, hr. 0,4 cm, Ø dna 9 cm, spodná

Obr. 2: Podunajské Biskupice. Plán skúmanej plochy ohradeného dvorca s vyznačenými zahľbenými chatami ŠK 19, 23, 24 (autori: J. Zachar a T. Kolon).

Fig. 2: Podunajské Biskupice. Plan of the examined surface of the enclosed farmstead with the marked sunken huts ŠK 19, 23, 24 (authors: J. Zachar and T. Kolon).

časť nádoby na nízkej nôžke, podstava je pri hrane smerom dovnútra vtláčaná, hrana je odsadená a zaoblená, vnútorné dno je plynulo nasadené, bez výzdoby (tab. 3: 3).

46. LFD (K), stolová, KH (J), PO: hladký, tuhovaný. Farba PO: 10YR 4,5/1, LOM: 5YR 5/4, dĺ. 5,8 cm, hr. 0,55 cm, Ø dna 9 cm, spodná časť nádoby na nízkej nôžke, hrana je odsadená plytkým obežným vodorovným žliabkom, podstava je rovná, bez výzdoby – rezidualita (tab. 3: 4).

47. GFT (K), stolová, KH (J), PO: hladký. Farba PO: Gley 1 4,5/N až 10YR 4,5/1, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 6,0 cm, hr. 0,55 cm, bez výzdoby (tab. 3: 5).

48. GFT (K), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: leštený. Farba PO: 10YR 3,5/1 až 7,5YR 4/1,5, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 6,0 cm, hr. 0,5 cm, bez výzdoby (tab. 3: 6).

49. PFO-SD (K), kuchynská, KH (J), PO: drsný. Farba PO: Gley 1 4,5/N až 10YR 4,5/1, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 8,9 cm, hr. 0,5 cm, Ø okraja 11 cm, hrniec esovitej profilácie, okraj je smerom von vyťahnutý, mierne zosilnený a na konci hraneň – vodorovne a šikmo zrezaný, bez výzdoby (tab. 3: 7).

50. GFT (K), stolová, KH (J), PO: hladký a miestami leštený. Farba PO: 10YR 4-4,5/1, LOM: 10YR 4-4,5/1, dĺ. 5,1 cm, hr. 0,55 cm, misa s profilovaným hrdlom, ktoré je od tela odsadené plastickou lištou, výzdoba: hrdlo – viacnásobná vodorovná rytá vlnovka a tenké vodorovné tmavé leštené pásy (tab. 3: 8).

51. PFO-SD (K), kuchynská, KH (H), PO: drsný. Farba PO: Gley 1 3,5-4/N, LOM: 10YR 5/1, dĺ. 6,4 cm, hr. 0,7 cm, Ø okraja 18 cm, hrniec esovitej profilácie, okraj je smerom von vyťahnutý a na konci zaoblený, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, bez výzdoby (tab. 3: 9).

52. GFT (K), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: hladký a miestami leštený. Farba PO: 10YR 4/1, LOM: 10YR 4,5/1, dĺ. 4,5 cm, hr. 0,4 cm, fragment pravdepodobne misy s profilovaným hrdlom, výzdoba: hrdlo – vodorovná plastická lišta a leštené vodorovné tmavé pásy (tab. 3: 10).

53. PFO-SD (K), kuchynská, KH (J, prímes sludy), PO: drsný. Farba PO: Gley 1 4,5-5/N až 10YR 4,5/1, LOM: 10YR 5/1, dĺ. 6,0 cm, hr. 1,3 cm, okraj hrubostennej zásobnice, okraj je smerom dovnútra zatiahnutý, zosilnený a vodorovne zrezaný, bez výzdoby (tab. 3: 11).

54. G?FD (K), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: hladký. Farba PO: 10YR 3,5-4/1, LOM: Gley 1 4/N, dĺ. 4,4 cm, hr. 0,6 cm, Ø dna 6 cm, spodná časť nádoby s nízkou nôžkou, podstava je smerom dovnútra vtláčaná, hrana je ostrá, bez výzdoby (tab. 3: 12).

55. L?FT (K), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: hladký. Farba PO: 7,5YR 6,5/4, LOM: 5YR 5/6, dĺ. 4,8 cm, hr. 0,6 cm, bez výzdoby – rezidualita? (tab. 3: 13).

56. P?FT-SD (K), kuchynská, KH (H), PO: drsný. Farba PO: Gley 1 3-3,5/N, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 3,0 cm, hr. 0,7 cm, výzdoba: telo – viacnásobné šikmé zväzky rýh - z tej istej nádoby ako Tab. 1: 11, 5: 9 (tab. 3: 14).

57. GFO (K), stolová, KH (J), PO: hladký a miestami leštený. Farba PO: 10YR 6-6,5/4, LOM: 10YR 5/2-2,5, dĺ. 6,2 cm, hr. 0,5 cm, okraj je smerom von vyťahnutý, z vonkajšej strany zosilnený a šikmo zrezaný, výzdoba: hrdlo – slabo viditeľné vodorovné leštené pásy? (tab. 3: 15).

58. PFO-Glaz (K), kuchynská, KH (J), PO: hladký a z vnútornej strany glazovaný. Farba PO: 7,5YR 7,5-8/4, LOM: 5YR 7/5, GLAZ: 10YR 3-4/4 (hnedá), dĺ. 5,9 cm, hr. 0,8 cm, tretia miska - mortárium s golierovito rozšíreným okrajom, na vnútornej strane je zachovaná časť prstencovej lišty vytvárajúcej výlevku (tab. 3: 16).

59. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: Gley 1 3-3,5/N, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 5,6 cm, hr. 0,55 cm, horná časť hrnca esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vyťahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 3: 17).

60. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: hladný. Farba PO: 7,5YR 5,5/4, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 3,4 cm, hr. 0,7 cm, okraj je smerom von šikmo vyťahnutý a na konci jemne zosilnený a zaoblený, bez výzdoby (tab. 3: 18).

61. GFO (R), kuchynská, KH (H), PO: hladný. Farba PO: 10YR 3,5-4/1, LOM: 10YR 3,5-4/1, dĺ. 6,0 cm, hr. 0,8 cm, hrniec esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vyťahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 3: 19).

62. GFO (R), kuchynská, KH (H), PO: hladný. Farba PO: Gley 1 3/N, LOM: Gley 1 3,5/N, dĺ. 6,6 cm, hr. 0,65 cm, Ø okraja 16 cm, hrniec esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vyťahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 3: 20).

63. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 4,5-5/1,5, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 3,6 cm, hr. 0,5 cm, hrniec esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vyťahnutý a na konci šikmo zrezaný, bez výzdoby (tab. 3: 21).

64. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: hladný. Farba PO: 10YR 3,5-4/1, LOM: 10YR 3,5-4/1, dĺ. 7,1 cm, hr. 0,7 cm, Ø okraja 18 cm, hrniec esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vyťahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 4: 1).

65. GFO (R), kuchynská, KH (H), PO: neupravený. Farba PO: Gley 1 3,5/N, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 3,8/5,0 cm, hr. 0,55 cm, Ø okraja 20 cm, hrniec esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vyťahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 4: 2).

66. GFO (R), kuchynská, KH (H), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 4/1 až 5/1,5, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 5,2 cm, hr. 0,6 cm, Ø okraja 17 cm, hrniec esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vyťahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 4: 3).

67. GFO (R), kuchynská, KH (H), PO: hladný. Farba PO: 10YR 3,5-4,5/1, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 7,3 cm, hr. 0,65 cm, Ø okraja 18 cm, hrniec esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vytiahnutý, z vonkajšej strany zosilnený a šikmo zrezaný, bez výzdoby (tab. 4: 4).
68. GFO (R), kuchynská, KH (H), PO: neupravený. Farba PO: Gley 1 3,5/N až 10YR 3,5/1, LOM: Gley 1 3-3,5/N, dĺ. 10,0 cm, hr. 0,7 cm, Ø okraja 21 cm, kónická misa so šikmo von vyhnutým okrajom, bez výzdoby (tab. 4: 5).
69. GFT (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: hladný. Farba PO: Gley 1 3,5/N až 10YR 4/1 až 5/1,5, LOM: 10YR 4-5/1, dĺ. 6,5 cm, hr. 0,65 cm, bez výzdoby (tab. 4: 6).
70. GFO (R), stolová, KH (J), PO: hladný. Farba PO: 7.5YR 6/5, LOM: 10YR 6/2-2,5, dĺ. 4,6 cm, hr. 0,55 cm, malý hrnček esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 4:7).
71. GFT (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 4/1, LOM: 10YR 3/1, dĺ. 6,3 cm, hr. 0,45 cm, výzdoba: telo – okrúhla jamka (tab. 4: 8).
72. GFO (R), stolová, KH (J, ojedinele prímes drobných kamienkov), PO: hladný. Farba PO: 10YR 4-5/1, LOM: 10YR 5/1, dĺ. 4,9 cm, hr. 0,6 cm, okraj pravdepodobne z kónickej misy/pokrievky (?), okraj je dovnútra zatiahnutý a z vonkajšej strany šikmo zrezaný, bez výzdoby (tab. 4: 9).
73. GFD (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: hladný. Farba PO: 10YR 3,5-4/1, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 10,7 cm, hr. 0,5 cm, Ø dna 10 cm, spodná časť nádoby, podstava je rovná, hrana je zaoblená, bez výzdoby (tab. 4: 10).
74. GFD (R), kuchynská, KH (H), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 4,5-5/1,5, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 9,9 cm, hr. 0,9 cm, spodná časť nádoby, podstava je rovná, hrana je zaoblená, bez výzdoby (tab. 4: 11).
75. GFO (R), kuchynská, KH (H), PO: hladný. Farba PO: Gley 1 3/N, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 7,4/12,0 cm, hr. 0,55 cm, v. 9,2z cm, Ø okraja 18 cm, horná časť hrncovitej nádoby, okraj je smerom von šikmo vyhnutý a na konci zaoblený, prechod medzi okrajom a hrdlom je ostrý, bez výzdoby (tab. 4: 12).
76. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 3,5/1, LOM: 10YR 4,5/1,5-2, dĺ. 5,1 cm, hr. 0,4 cm, okraj pravdepodobne z hrncovitej nádoby, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci zaoblený, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, bez výzdoby (tab. 4: 13).
77. GFO (R), kuchynská, KH (H), PO: hladný. Farba PO: Gley 1 3/N, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 3,0 cm, hr. 0,45 cm, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci z vonkajšej strany zosilnený a jemne zaoblený, bez výzdoby (tab. 4: 14).
78. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 7.5YR 4,5/1,5, LOM: 10YR 3,5-4/1, dĺ. 5,3 cm, hr. 0,6 cm, okraj hrncovitej nádoby, ktorý je na konci zosilnený a zdobený prstovými vrypami – je pretlačovaný, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, výzdoba: okraj – prstové vrypy – pretlačovanie (tab. 4: 15).
79. GFT (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: hladný. Farba PO: 7.5YR 5/3,5 až 10YR 4,5/1,5, LOM: 10YR 4,5/1, dĺ. 6,4 cm, hr. 0,7 cm, Ø okraja 18 cm, horná časť hrncovitej nádoby, okraj je smerom von šikmo vyhnutý a na konci zaoblený, prechod medzi okrajom a hrdlom je ostrý, bez výzdoby (tab. 5: 1).
80. GFT (K), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: hladký. Farba PO: 10YR 4,5/1, LOM: 10YR 4,5/1, dĺ. 3,3 cm, hr. 0,55 cm, bez výzdoby (tab. 5: 2).
81. PFT-SJ (K), stolová, KH (J), PO: hladký a miestami zachovaný tmavý sivý poťah z oboch strán črepu. Farba PO: 10YR 3-3,5/1, LOM: 2.5Y 6,5-7/1, dĺ. 4,2 cm, hr. 0,45 cm, bez výzdoby (tab. 5: 3).
82. PFT-SD (K), stolová, KH (H, prímes sludy), PO: drsný. Farba PO: Gley 1 3,5/N, LOM: 10YR 4-4,5/1, dĺ. 4,4 cm, hr. 0,65 cm, pohár s pretláčanými stenami, výzdoba: telo – pretláčané steny (tab. 5: 4).
83. GFO (K), stolová, KH (J), PO: hladký a leštený. Farba PO: 10YR 4,5/1, LOM: 10YR 5/1, dĺ. 6,8 cm, hr. 0,4 cm, horná časť misy, okraj je smerom von jemne vytiahnutý a na konci obojstranne zosilnený, výzdoba: okraj, hrdlo – tmavé leštené vodorovné pásy (tab. 5: 5).
84. GFT (R), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: leštený. Farba PO: 10YR 3,5/1, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 3,4 cm, hr. 0,35 cm, výzdoba: telo – tenká obežná ryha (tab. 5: 6).
85. PFO,T-SD (K), stolová/kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: drsný. Farba PO: Gley 1 3,5/N, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 3,3/5,6 cm, hr. 0,035/0,45 cm, menší hrnček, okraj je von vytiahnutý, z vonkajšej strany zosilnený a šikmo zrezaný, bez výzdoby (tab. 5: 7).
86. GFD (K), stolová, KH (J), PO: hladký. Farba PO: 10YR 4,5/1, LOM: 10YR 5/1, dĺ. 9,1/8,7/6,2 cm, hr. 0,55 cm, spodná kónická časť misy, výzdoba: telo – leštené vodorovné pásy (tab. 5: 8).
87. P?FT-SD? (K), kuchynská, KH (H), PO: drsný. Farba PO: Gley 1 3,5-4/N, LOM: 10YR 6,5/1, dĺ. 6,2 cm, hr. 0,75 cm, fragment tela, výzdoba: telo – vodorovné aj šikmé viacnásobné ryhy robené hrebeňom; z tej istej nádoby ako tab. 1:11, 3:14 (tab. 5: 9).
88. GFD (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: hladný. Farba PO: 10YR 3,5/1, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 4,7 cm, hr. 0,65 cm, Ø dna 8,0 cm, spodná časť nádoby na nízkej nôžke, podstava je rovná (?), hrana je ostrá, bez výzdoby (tab. 5: 10).
89. G?FD (R), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: Gley 1 3,5/N až 10YR 4,5/1, LOM: 10YR 4,5/1, dĺ. 6,6 cm, hr. 0,65 cm, bez výzdoby (tab. 5: 11).
90. GFT (K), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: leštený. Farba PO: 10YR 3,5-4,5/1, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 5,5 cm, hr. 0,5 cm, bez výzdoby (tab. 5: 12).
91. GFD (R), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: hladký. Farba PO: Gley 1 3-3,5/N, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 7,0 cm, hr. 0,35 cm, Ø dna 5,2 cm, spodná časť nádoby na nízkej nôžke, podstava je vtláčená smerom dovnútra, hrana je ostrá, vnútorné dno je plynulo nasadené,

bez výzdoby (tab. 5: 13).

92. GFT (K), kuchynská, KH (H), PO: drsný. Farba PO: 10YR 4/1, LOM: 7.5YR 5/3,5, dĺ. 5,8 cm, hr. 0,5 cm, výzdoba: telo – plastická lišta – odsadenie (tab. 5: 15).

93. GFT (K), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: hladký a tuhovaný. Farba PO: Gley 1 3/N, LOM: 5YR 5/5, dĺ. 5,0 cm, hr. 0,5 cm, výzdoba: telo – viacnásobná rytá vodorovná vlnovka (tab. 5: 15).

94. GFO (K), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: hladký a leštený. Farba PO: Gley 1 3,5/N až 10YR 3,5/1, LOM: 7.5YR 5,5-6/4, dĺ. 4,9/5,1 cm, hr. 0,25/0,3 cm, Ø okraja 11 cm, horná časť vyššej väzovitej nádoby s odsadenými plecami, okraj je smerom von jemne vytiahnutý a na konci zaoblený, výzdoba: okraj, hrdlo – vodorovné leštené pásy (tab. 5: 16).

95. GFT (K), stolová, KH (J), PO: hladký a leštený. Farba PO: 10YR 4/1, LOM: 10YR 5/1, dĺ. 3,8 cm, hr. 0,45 cm, bez výzdoby (tab. 5: 17).

96. GFD (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 5,5/2,5-3, LOM: 10YR 3,5/1, dĺ. 5,8 cm, hr. 0,85 cm, spodná časť nádoby, podstava je rovná, hrana je zaoblená, bez výzdoby (tab. 5: 18).

97. GFD,T (K), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: hladký a miestami leštený. Farba PO: 10YR 4,5-5/1, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 10,1/6,8/5,7 cm, hr. 0,5 cm, Ø dna 4,6 cm, misa s kónickou spodnou časťou tela a ostro odsadenými plecami, nízka nôžka má zaoblenú hranu, podstava je vtlačená smerom dovnútra, vnútorné dno je plynulo nasadené, výzdoba: telo – leštené sivé vodorovné pásy (tab. 5: 19).

98. GFT (K), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: hladký a leštený. Farba PO: 10YR 3,5-4/1, LOM: 10YR 5/1,5, dĺ. 5,7 cm, hr. 0,45 cm, misa so spodnou kónickou časťou tela, plecia sú odsadené výrazným lomom a plastickou vodorovnou lištou, výzdoba: telo - leštené vodorovné pásy (tab. 6: 1).

99. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 4,5-5/1-1,5, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 3,2 cm, hr. 0,4 cm, hrniec esovite profilácie, okraj je von vytiahnutý a na konci šikmo zrezaný, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, bez výzdoby (tab. 6: 2).

100. PFT-SD/GFT - G na K – drsná (?) (K), kuchynská, KH (J, prímes sludy), PO: drsný. Farba PO: 10YR 5/1,5, LOM: 10YR 4,5/1, dĺ. 6,7 cm, hr. 0,9 cm, výzdoba: telo – jemné obežné ryhy (tab. 6: 3).

101. G?FO (K?), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: drsný. Farba PO: Gley 1 3,5/N, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 2,6 cm, hr. 0,45 cm, okraj hrncovitej nádoby, ktorý je smerom von vytiahnutý na konci zosilnený a jemne zaoblený, bez výzdoby (tab. 6: 4).

102. GFT (R), kuchynská, KH (H), PO: neupravený. Farba PO: 7.5YR 4,5/2, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 3,9 cm, hr. 0,65 cm, bez výzdoby (tab. 6: 5).

103. GFO (R), stolová, KH (J, ojedinelý výskyt drobných kamienkov), PO: hladný. Farba PO: Gley 1 3-3,5/N, LOM: Gley 1 3,5-4/N, dĺ. 5,3 cm, hr. 0,5 cm, horná časť kónickej misy, okraj je na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 6: 6).

104. GFO (R), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: leštený a tuhovaný. Farba PO: 10YR 3,5-4/1, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 8,2 cm, hr. 0,5 cm, Ø okraja 28 cm, horná časť kónickej misy s jemne smerom dovnútra zatiahnutým okrajom, okraj je na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 6: 7).

105. GFO (R), stolová, KH (J, ojedinelý výskyt drobných kamienkov), PO: hladný. Farba PO: Gley 1 3-3,5/N, LOM: Gley 1 3,5/N, dĺ. 11,6 cm, hr. 0,55 cm, v. 7,3z cm, Ø okraja 24 cm, horná časť kónickej misy s jemne smerom dovnútra zatiahnutým okrajom, okraj je na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 6: 8).

106. GFT (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 4/1,5, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 3,9 cm, hr. 0,55 cm, bez výzdoby (tab. 6: 9).

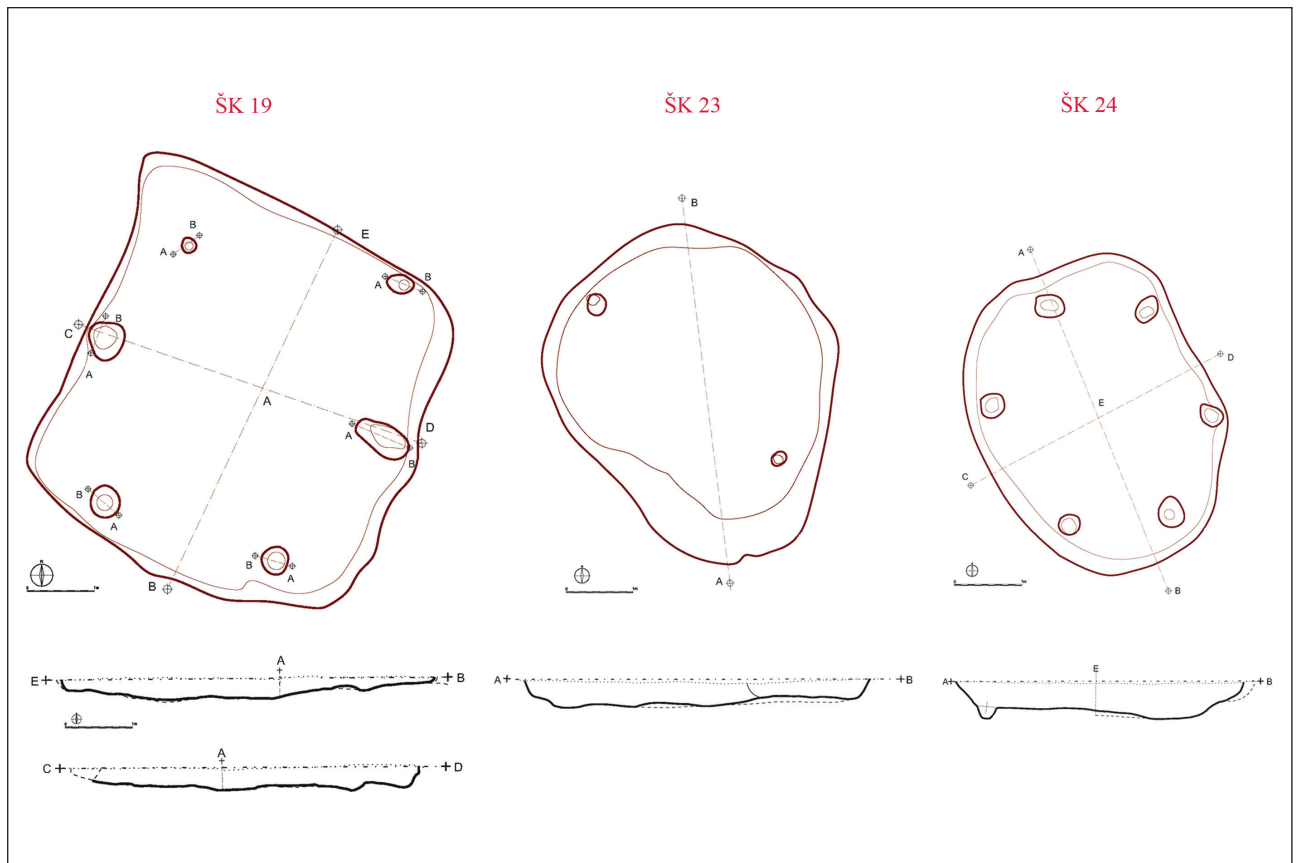
107. _FT (K?), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: Gley 1 3,5/N, LOM: 10YR 5/1,5, dĺ. 8,8 cm, hr. 0,75 cm, bez výzdoby; datovanie? (tab. 6: 10).

108. _FO (R/K?), kuchynská, KH (H), PO: neupravený. Farba PO: Gley 1 3,5/N, LOM: 2.5Y 5/1,5, dĺ. 8,7cm, hr. 0,6 cm, Ø okraja 17 cm, hrniec esovitej profilácie, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci zaoblený, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, bez výzdoby; datovanie? (tab. 6: 11).

109. LFT (K), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: zdrsnený. Farba PO: 10YR 6/3,5, LOM: 10YR 4/1,5, dĺ. 3,8 cm, hr. 0,95 cm, bez výzdoby – rezidualita (tab. 6: 12).

110. GFO (R), kuchynská, KH (H), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 3,5-4/1, LOM: 10YR 3,5-4/1, dĺ. 4,1 cm, hr. 0,7 cm, okraj hrncovitej nádoby, okraj je smerom von vytiahnutý, z vonkajšej strany zosilnený a na konci šikmo zrezaný, bez výzdoby (tab. 6: 13).

111. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 3,5/1, LOM: 10YR 3,5/1, dĺ. 5,6 cm, hr. 0,6 cm, Ø okraja 15 cm, hrniec esovitej profilácie, okraj je smerom von vytiahnutý, na konci z vonkajšej strane mierne zosilnený a jemne zaoblený, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, bez výzdoby (tab. 6: 14).

Obr. 3. Podunajské Biskupice. Pôdorys a rez zahĺbenými chatami ŠK 19, 23, 24 (autori: J. Zachar a T. Kolon).

Fig. 3. Podunajské Biskupice. Layout and cross-section of the sunken huts ŠK 19, 23, 24 (authors: J. Zachar and T. Kolon).

Zahĺbená chata – ŠK 23

Zahĺbená chata mierne nepravidelného oválneho pôdorysu s dvomi kolovými jamami v strede kratších strán. Steny sa zvažujú smerom dovnútra a dno je rovné, resp. mierne zaoblené. Rozmery: dĺžka 4,90 m (celá), šírka 3,70 m (celá), hĺbka 0,40 m (zachovalá).

Pozostáva z nasledujúcich štruktúrnych a stratigrafických jednotiek:

Datovanie: 340/350 – 380/390.

Katalóg

Keramiky zo zahĺbenej chaty ŠK 23

1. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 3,5-4/1, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 17,0 cm, hr. 0,6 cm, v. 11,7z cm, Ø okraja 20 cm, hrniec esovitej profilácie, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci jemne zaoblený, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, bez výzdoby (tab. 7: 1).

2. GFD (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 7.5YR 6/4-5, LOM: 7.5YR 6/3,5, dĺ. 6,1 cm, hr. 0,85 cm, Ø dna 6 cm, spodná časť nádoby na nízkej nôžke, hrana je smerom von odsadená a zaoblená, podstava je jemne vtlačaná, bez výzdoby (tab. 7: 2).

3. _FT (K), kuchynská, KH (J, prímes sludy), PO: drsný. Farba PO: 10YR 6,5/3, LOM: 10YR 5/3, dĺ. 4,2 cm, hr. 0,7 cm, bez výzdoby; datovanie? (tab. 7: 3).

4. G/L?FT (K), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: hladký. Farba PO: 7.5YR 6/5, LOM: 7.5YR 5/4, dĺ. 5,0 cm, hr. 0,55 cm, bez výzdoby; datovanie? (tab. 7: 4).

5. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: hladný. Farba PO: 10YR 3,5-4/1, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 9,4 cm, hr. 0,5 cm, Ø okraja 19 cm, hrniec esovitej profilácie, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci obojstranne jemne zosilnený a zaoblený, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, bez výzdoby (tab. 7: 5).

6. GFT (K), stolová, KH (J), PO: hladký a miestami leštený. Farba PO: Gley 1 3,5/N, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 4,5/5,6 cm, hr. 0,5/0,55 cm, misa s kónickou spodnou časťou tela, plecica sú odsadené výrazným lomom, výzdoba: hrdlo – vodorovné tmavosivé až čierne leštené pásy (tab. 7v6).

7. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 3,5-4/1 až 6/2,5, LOM: 10YR 3,5/1, dĺ. 9,9 cm, hr. 0,8 cm, Ø okraja 20 cm, hrniec esovitej profilácie, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci jemne zaoblený, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, bez výzdoby (tab. 7: 7).

8. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 3,5-4/1, LOM: 10YR 3,5-4/1, dĺ. 12,0 cm, hr. 0,6 cm, Ø okraja 15 cm, horná časť hrncovitej nádoby, okraj je smerom von šikmo vytiahnutý a na konci zaoblený, prechod medzi okrajom a hrdlom je ostrý, bez výzdoby (tab. 7: 8).
9. GFT (K), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: hladký. Farba PO: 10YR 4,5-5/1 až 5/1,5, LOM: 7.5YR 5/2 až 5/3, dĺ. 6,7 cm, hr. 0,4 cm, max. Ø tela 8 cm, časť tela nádoby ovoidného tvaru, výzdoba: hrdlo, telo – jemné obežné ryhy (tab. 7: 9).
10. GFO (R), kuchynská, KH (H), PO: hladný. Farba PO: 10YR 4-4,5/1 až 5,5/1,5, LOM: 10YR 3,5/1, dĺ. 15,3/13,4 cm, hr. 0,85 cm, v. 12,9z cm, Ø okraja 17,6 cm, hrniec esovitej profilácie, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci jemne zaoblený a zdobený šikmými zárezmi, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, výzdoba: okraj – 1 rad šikmých zárezov – je presekávaný (tab. 8: 1).
11. GFO (R), stolová, KH (J), PO: hladný. Farba PO: 10YR 3,5-4/1, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 7,4 cm, hr. 0,5 cm, horná časť kónickej misy so zatiahnutým okrajom, okraj je na konci šikmo zrezaný, bez výzdoby (tab. 8: 2).
12. GFD (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 6/2,5 až 5,5/1, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 5,9 cm, hr. 0,8 cm, podstava je rovná, hrana je zaoblená, vnútorné dno je plynulo nasadené, bez výzdoby (tab. 8: 3).
13. GFO (R), kuchynská, KH (H), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 3,5-4/1 až 5/1,5, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 9,8 cm, hr. 0,6 cm, Ø okraja 13 cm, horná časť hrnca so šikmo smerom von vyhnutým okrajom, ktorý je na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 8: 4).
14. GFD (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 4-4,5/1, LOM: Gley 13/N, dĺ. 7,1 cm, hr. 0,65 cm, podstava je rovná, hrana je zaoblená, bez výzdoby (tab. 8: 5).
15. GFN (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 4-5/1 až 5/1,5, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 10,5 cm, hr. 0,7 cm, kónická misa s jemne smerom dovnútra zatiahnutým okrajom, okraj je na konci zaoblený, nízka nôžka má zaoblenú hranu a rovnú podstavu, bez výzdoby (tab. 8: 6).
16. G?FD (K), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: hladký. Farba PO: 7.5YR 7/5 až 10YR 6/2, LOM: 7.5YR 6/2,5, dĺ. 8,0 cm, hr. 0,6 cm, Ø dna 6,8 cm, podstava je jemne vtláčená, hrana je zaoblená, bez výzdoby (tab. 8: 7).
17. PFD_SD (K), stolová, KH (J), PO: drsný. Farba PO: 2.5Y 5,5-6/1, LOM: 2.5Y 6/1, dĺ. 6,1 cm, hr. 0,4 cm, Ø dna 3,8 cm, spodná časť pohára na nôžke, hrana je smerom von mierne odsadená a zaoblená, podstava je jemne vtláčená smerom dovnútra, bez výzdoby (tab. 8: 8).
18. PFT-SD/GFT - G na K - drsná (?) (K), kuchynská, KH (J, prímes sludy), PO: drsný. Farba PO: 2.5Y 6,5/1, LOM: 2.5Y 6/1, dĺ. 8,5 cm, hr. 0,8 cm, výzdoba: telo – plytké vodorovné obežné ryhy (tab. 8: 9).
19. GFT (K), stolová, KH (J, ojedinelý výskyt drobných kamienkov), PO: hladký. Farba PO: 2.5Y 5,5/1-1,5, LOM: 2.5Y 6/1, dĺ. 7,1 cm, hr. 0,6 cm, misa s kónickou spodnou časťou tela, hrdlo je členené plastickými vodorovnými lištami, výzdoba: hrdlo – 1 tenký vodorovný leštený pás (tab. 8: 10).
20. PFT-SD (K), kuchynská, KH (J), PO: drsný. Farba PO: 2.5Y 6/1,5-2, LOM: 2.5Y 6-6,5/1, dĺ. 12,5 cm, hr. 0,65 cm, max. Ø výdute 14,8 cm, horná časť nádoby s hrdlom zužujúcim sa smerom k okraju, výzdoba: hrdlo – vodorovné obežné ryhy (tab. 8: 11).
21. GFO (R), kuchynská, KH (H), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 4/1, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 13,1 cm, hr. 0,7 cm, Ø okraja 17 cm, hrniec esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 9: 1).
22. GFO (R), kuchynská, KH (H), PO: hladný. Farba PO: 10YR 3,5-4/1, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 9,0 cm, hr. 0,8 cm, Ø okraja 20 cm, horná časť hrnca, okraj je smerom von šikmo vyhnutý a na konci zaoblený, prechod medzi okrajom a hrdlom je ostrý, bez výzdoby (tab. 9: 2).
23. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 5/1-1,5 až 6,5/3, LOM: 10YR 5/1-1,5, dĺ. 8,0 cm, hr. 0,9 cm, Ě okraja 16 cm, hrniec esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 9: 3).
24. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 4-4,5/1, LOM: 10YR 4-4,5/1, dĺ. 7,7 cm, hr. 0,6 cm, Ø okraja 16 cm, hrniec esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci zaoblený a zdobený šikmými zárezmi, výzdoba: okraj – 1 rad šikmých zárezov – je presekávaný (tab. 9: 4).
25. GFO (R), stolová, KH (H, ojedinelý výskyt menších kamienkov), PO: hladný. Farba PO: 10YR 4-4,5/1, LOM: 10YR 4,5/1, dĺ. 5,7 cm, v. 3,9z cm, hr. 0,6 cm, Ø okraja 17 cm, horná časť kónickej misy s jemne smerom dovnútra zatiahnutým okrajom, okraj je na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 9: 5).
26. GFO (R), kuchynská, KH (H), PO: neupravený. Farba PO: 7.5YR 6-6,5/4, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 6,9 cm, hr. 0,7 cm, hrniec esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 9: 6).
27. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 5-5,5/1, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 3,1 cm, hr. 0,65 cm, horná časť hrnca, okraj je smerom von šikmo vyhnutý a na konci zaoblený, prechod medzi okrajom a hrdlom je ostrý, bez výzdoby (tab. 9: 7).
28. GFT (K?), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: drsný. Farba PO: 10YR 3-3,5/1 až 7.5YR 4/1,5, LOM: 10YR 3,5/1, dĺ. 5,7 cm, hr. 0,65 cm, bez výzdoby (tab. 9: 8).
29. GFT (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: hladný. Farba PO: 10YR 3,5/1, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 5,6 cm, hr. 0,6 cm, bez výzdoby (tab. 9: 9).
30. GFD (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 4,5-5/1,5, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 5,2 cm, hr. 0,8

cm, Ø dna 6,0 cm, spodná časť nádoby s nízkou nôžkou, hrana je smerom von odsadená a zaoblená, podstava je rovná, bez výzdoby (tab. 9: 10).

31. GFD (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 3,5-4/1, LOM: 10YR 3,5-4/1, dĺ. 6,2 cm, hr. 0,9 cm, spodná časť nádoby s nízkou nôžkou, hrana je smerom von odsadená a zaoblená, podstava je pri hrane smerom dovnútra vtlačaná, bez výzdoby (tab. 9: 11).

32. GFD (R), kuchynská, KH (H), PO: neupravený. Farba PO: Gley 1 3,5/N až 10YR 3,5/1, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 7,0 cm, hr. 0,8 cm, Ø dna 10 cm, podstava je rovná, hrana je ostrá, vnútorné dno je plynulo nasadené, bez výzdoby (tab. 10: 1).

33. GFN (R), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: hladný. Farba PO: 10YR 3,5-4,5/1, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 9,3 cm, hr. 0,7 cm, Ø okraja 14,6 cm, Ø dna 3,0 cm, v. 5,6 cm, hlbšia kónická misa s jemne smerom dovnútra zatiahnutým okrajom, okraj je na konci zaoblený, nízka nôžka so zaoblenou hranou, podstava je nepatrne vtlačaná smerom dovnútra, bez výzdoby (tab. 10: 2).

34. GFN (R), stolová/kuchynská, KH (H), PO: hladný. Farba PO: 10YR 3,5-4/1 až 7.5YR 5/1,5, LOM: Gley 1 3-3,5/N, dĺ. 12,6 cm, hr. 0,6 cm, v. 10,8 cm, hlbšia kónická misa so šikmo smerom von vyhnutým okrajom, ktorý je na konci zaoblený, nízka nôžka má zaoblenú hranu a rovnú podstavu, bez výzdoby (tab. 10: 3).

35. GFN (R), kuchynská, KH (H), PO: hladný. Farba PO: Gley 1 3/N až 7.5YR 6/2,5, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 7,2 cm, hr. 0,5 cm, v. 4,8 cm, Ø okraja 13 cm, Ø dna 6,6 cm, kónická misa so šikmo smerom von vyhnutým okrajom, ktorý je na konci šikmo zrezaný, hrana je zaoblená, podstava je rovná, bez výzdoby (tab. 10: 4).

36. GFD (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 4,5/1-1,5, LOM: 10YR 3/1, dĺ. 4,9 cm, hr. 0,5 cm, v. 5,6 cm, Ø dna 5,4 cm, spodná časť nádoby na nízkej nôžke, hrana nôžky je smerom von odsadená a zaoblená, podstava je rovná, bez výzdoby (tab. 10: 5).

37. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: Gley 1 3-3,5/N až 10YR 3,5/1, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 8,7 cm, hr. 0,7 cm, hrniec esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 10: 6).

38. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: hladný. Farba PO: 10YR 3,5/1 až 7.5YR 5,5/2, LOM: 7.5YR 4/1, dĺ. 4,5 cm, hr. 0,45 cm, Ø okraja 13 cm, menší hrniec (hrnček) esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci zaoblený a zdobený šikmými zárezmi, výzdoba: okraj – 1 rad šikmých zárezov – je presekávaný (tab. 10: 7).

39. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímer sludy), PO: neupravený. Farba PO: Gley 1 3/N, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 3,4 cm, hr. 0,5 cm, horná časť hrnca, okraj je smerom von šikmo vyhnutý a na konci zaoblený, prechod medzi okrajom a hrdlom je ostrý, bez výzdoby (tab. 10: 8).

40. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: hladný. Farba PO: 10YR 4-4,5/1-1,5, LOM: Gley 1 3,5/N, dĺ. 8,4 cm, hr. 0,7 cm, v. 4,7 cm, Ø okraja 18 cm, hrniec esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci jemne zaoblený, bez výzdoby (tab. 10: 9).

41. P?FT-SJ? (K), stolová, KH (J), PO: hladký. Farba PO: Gley 1 4,5/1, LOM: 10YR 4/1,5, dĺ. 3,8 cm, hr. 0,3 cm, drobný fragment z tela nádoby, ktorá je pretlačovaná – hrdlo nádoby/stena (?), výzdoba: telo – viacnásobná vodorovná rytá vlnovka a vodorovné obežné ryhy (tab. 10: 10).

42. PFT-TK (K), stolová, KH (J), PO: hladký. Farba PO: 5YR 7/5, LOM: 5YR 7/5, dĺ. 3,9 cm, hr. 0,6 cm, bez výzdoby (tab. 10: 11).

43. _FT (K), stolová, KH (J), PO: hladký. Farba PO: 5YR 5/5, LOM: 5YR 5/5, dĺ. 3,3 cm, hr. 0,4 cm, fragment tela esovitej profilácie, bez výzdoby; datovanie? (tab. 10: 12).

44. GFD (K), stolová, KH (J), PO: leštený a tuhovaný. Farba PO: Gley 1 3,5/N, LOM: 5YR 5/5, dĺ. 7,9 cm, hr. 0,8 cm, spodná časť nádoby na vysokej dutej nôžke (?), vnútorné dno je v strede jemne vtlačené, na povrchu sú viditeľné stopy po obtáčaní, bez výzdoby (tab. 10: 13).

Zahĺbená chata – ŠK 24

Zahĺbená chata oválneho pôdorysu so šiestimi kolovými jamami. Steny sa zvažujú smerom dovnútra a dno je rovné. Rozmery: dĺžka 4,30 m (celá), šírka 3,50 m (celá), hĺbka 0,50 m (zachovalá).

Datovanie: 340/350 – 380/390.

Katalóg

Keramika zo zahĺbenej chaty ŠK 24

1. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: hladný. Farba PO: Gley 1 3/N, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 5,9 cm, hr. 0,6 cm, Ø okraja 16 cm, hrniec esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 11: 1).

2. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: hladný. Farba PO: 10YR 3,5-4/1, LOM: 10YR 3,5/1, dĺ. 6,6 cm, hr. 0,6 cm, hrniec esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 11: 2).

3. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: hladný a miestami leštený a tuhovaný. Farba PO: 10YR 4,5-5/1,5, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 7,2 cm, hr. 0,6 cm, hrniec esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 11: 3).

4. GFO (R), kuchynská, KH (H), PO: hladký. Farba PO: Gley 1 3,5/N až 10YR 3,5/1, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 3,5 cm, hr. 0,55 cm, okraj je smerom von vyťahnutý a na konci jemne zaoblený, bez výzdoby (tab. 11: 4).

5. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: hladký. Farba PO: Gley 1 3-3,5/N, LOM: 10YR 3/1, dĺ. 3,7 cm, hr. 0,6 cm, hrniec esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vyťahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 11: 5).

6. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 4,5/1,5-2, LOM: 10YR 3/1, dĺ. 6,6 cm, hr. 0,5 cm, Ø okraja 17 cm, hrniec esovitej profilácie, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, okraj je smerom von vyťahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 11: 6).

7. GFO (R), kuchynská, KH (H), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 5/1 až 7.5YR 6/2,5-4, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 8,3 cm, hr. 0,8 cm, Ø 18 cm, horná časť hrnca, okraj je smerom von šikmo vyťahnutý a na konci pretlačovaný, výzdoba: okraj – 1 rad nechťových vrypov – pretlačovanie (tab. 11: 7).

8. GFO (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy a ojedinelý výskyt drobných kamienkov), PO: neupravený. Farba PO: Gley 1 3,5-4/N až 10YR 6/1,5, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 3,7 cm, hr. 0,5 cm, horná časť kónickej misy s jemne smerom dovnútra zatahnutým okrajom, okraj je na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 11: 8).

9. LFT (K), kuchynská, KH (J, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: Gley 1 3,5/N, LOM: 5YR 4,5/4, dĺ. 4,0 cm, hr. 0,7 cm, bez výzdoby – rezidualita (tab. 11: 9).

10. G?FT (K), kuchynská, KH (H), PO: drsný. Farba PO: 7.5YR 6/2,5 až 6/5, LOM: 10YR 4-4,5/1, dĺ. 8,6 cm, hr. 1,2 cm, bez výzdoby (tab. 11: 10).

11. PFT-TK (K), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: hladký. Farba PO: 7.5YR 7,5/4, LOM: 7.5YR 7/5, dĺ. 9,7 cm, hr. 0,65 cm, výzdoba: telo – plytký obežný vodorovný žliabok (tab. 11: 11).

12. PFT-SD (K), kuchynská, KH (J), PO: drsný. Farba PO: Gley 1 3-3,5/N, LOM: 10YR 3/1, dĺ. 5,1/5,0 cm, hr. 0,7 cm, výzdoba: telo – 1 pás viacnásobných rytých línií (tab. 11: 12).

13. PFD,T-Glaz (K), kuchynská, KH (J), PO: hladký a z vnútornej strany zachovaná žltohnedá až medová glazúra zdrsená drobnými kremičitými kamienkami. Farba PO: 7.5YR 7/5, LOM: 5YR 7/6, GLAZ: 7.5YR 6/7 až 10YR 6/7, dĺ. 11,3/5,6 cm, hr. 0,8/1,0 cm, tretia miska – mortárium, podstava je rovná, hrana je ostrá, vnútorné dno je plynulo nasadené – z tej istej nádoby ako tab. 12: 1 (tab. 11: 13).

14. PFO-Glaz (K), kuchynská, KH (J), PO: hladký a z vnútornej strany zachovaná žltohnedá až medová glazúra zdrsená drobnými kremičitými kamienkami. Farba PO: 7.5YR 7/5, LOM: 5YR 7/6, GLAZ: 7.5YR 6/7 až 10YR 6/7, dĺ. 7,1 cm, hr. 0,8 cm, tretia miska – mortárium s golierovito rozšíreným okrajom, na vnútornej strane je zachovaná časť prstencovej lišty vytvárajúcej výlevku – z tej istej nádoby ako tab. 11: 13 (tab. 12: 1).

15. _FD (K), kuchynská, KH (H), PO: neupravený. Farba PO: 7.5YR 4,5/1-1,5, LOM: 7.5YR 4/1,5, dĺ. 8,2 cm, hr. 0,8 cm, Ø dna 9 cm, podstava je rovná, hrana je ostrá, bez výzdoby; datovanie? (tab. 12: 2).

16. PFO-SJ (K), stolová, KH (J), PO: jemný a z vonkajšej aj vnútornej strany tmavosivý poťah. Farba PO: 10YR 4/1, LOM: 10YR 5/1, dĺ. 10,1 cm, hr. 0,6 cm, v. 6,2z cm, Ø okraja 22 (20,4) cm, prstencová miska so zhrubnutým okrajovým prstencom a kónickou spodnou časťou tela, výzdoba: telo – nevýrazná plastická lišta na pleciach (tab. 12: 3).

17. GFT (K), stolová, KH (J), PO: hladký a miestami leštený. Farba PO: 10YR 3,5/1, LOM: 7.5YR 4/1,5, dĺ. 3,8 cm, hr. 0,4 cm, horná časť tela pravdepodobne misy s odsadenými plecami a s profilovaným hrdlom, výzdoba: hrdlo – zle viditeľné pozostatky po leštení (tab. 12: 4).

18. G?FT/P?FT-SJ (K), stolová, KH (J), PO: hladký. Farba PO: Gley 1 3-3,5/N, LOM: 10YR 3,5/1, dĺ. 4,7 cm, hr. 0,4 cm, bez výzdoby (tab. 12: 5).

19. GFD (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 4/1 až 5/1-2, LOM: Gley 1 3/N, dĺ. 10,6 cm, hr. 0,9 cm, Ø dna 13 cm, spodná časť nádoby s nízkou nôžkou, ktorá je jemne smerom von odsadená a zaoblená, podstava je rovná, vnútorné dno je plynulo nasadené, bez výzdoby (tab. 12: 6).

20. GFD (R), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 4,5/1, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 10,0 cm, hr. 0,7 cm, Ø dna 10 cm, spodná časť nádoby s nízkou nôžkou, ktorá je jemne smerom von odsadená a zaoblená, podstava je rovná, vnútorné dno je plynulo nasadené, bez výzdoby (tab. 12: 7).

21. GFD (R), kuchynská, KH (H), PO: neupravený. Farba PO: 10YR 4-5/1, LOM: 10YR 4/1,5, dĺ. 8,7 cm, hr. 0,8 cm, Ø dna 12 cm, spodná časť nádoby s rovnou podstavou, hrana je ostrá, vnútorné dno je plynulo nasadené, bez výzdoby (tab. 12: 8).

22. GFO (K), stolová, KH (J), PO: hladký. Farba PO: Gley 1 3-3,5/N, LOM: 10YR 4/1-1,5, dĺ. 4,5 cm, hr. 0,45 cm, Ø okraja 12 cm, menší hrniec esovitej profilácie, okraj je smerom von vyťahnutý a na konci zaoblený, prechod medzi okrajom a hrdlom je plynulý, bez výzdoby (tab. 12: 9).

23. GFT (K), stolová, KH (J), PO: hladký. Farba PO: 10YR 4/1 až Gley 1 3,5/N, LOM: 10YR 5/1,5, dĺ. 5,6 cm, hr. 0,6 cm, misa s odsadenými plecami a kónickou spodnou časťou tela, bez výzdoby (tab. 12: 10).

24. G?FT (K?), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: hladký. Farba PO: Gley 1 3,5/N, LOM: 7.5YR 4/2-2,5, dĺ. 7,2 cm, hr. 0,7z cm, bez výzdoby (tab. 12: 11).

25. GFO (K), stolová, KH (J), PO: leštený. Farba PO: 10YR 4/1, LOM: 10YR 6/1,5, dĺ. 2,2 cm, hr. 0,2 cm, okraj je smerom von vyťahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 12: 12).

26. GFO (K), stolová, KH (J), PO: hladký. Farba PO: Gley 1 3,5/N, LOM: 5YR 5/4,5-5, dĺ. 3,9 cm, hr. 0,3 cm, okraj je smerom von vytiahnutý a na konci zaoblený, bez výzdoby (tab. 12: 13).

27. GFO (K), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: drsný. Farba PO: Gley 1 4/N, LOM: 2.5Y 5/1,5, dĺ. 12,3 cm, hr. 1,0 cm, Ø okraja 24 cm, horná časť hrubostennej zásobnice, okraj je smerom von výrazne vytiahnutý a na konci zaoblený, výzdoba: hrdlo – vodorovná rytá obežná vlnovka (tab. 12: 14).

28. GFD (K), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: hladký. Farba PO: 10YR 5/1, LOM: 2.5Y 6-6,5/1, dĺ. 10,8 cm, hr. 0,45 cm, Ø dna 10,2 cm, spodná časť nádoby na nízkej nôžke, hrana je smerom von šikmo odsadená a na konci zaoblená, podstava je jemne vtláčená smerom dovnútra, vnútorné dno je plynulo nasadené, bez výzdoby (tab. 13: 1).

29. GFD (R), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: leštený a tuhovaný. Farba PO: 10YR 3,5-4/1, LOM: 10YR 4/1, dĺ. 7,4 cm, hr. 0,55 cm, Ø dna 7,2 cm, spodná časť nádoby s nízkou nôžkou, hrana je zaoblená, podstava je jemne vtláčená smerom dovnútra, vnútorné dno je plynulo nasadené, bez výzdoby (tab. 13: 2).

30. GFO (K), stolová, KH (J, prímes sludy), PO: hladký. Farba PO: Gley 1 3/N, LOM: 10YR 3,5-4/1, dĺ. 4,5 cm, hr. 0,55 cm, okraj nádoby (pokrievka/tanier), ktorý je na konci šikmo zrezaný, bez výzdoby (tab. 13: 3).

31. PFO-SD (K), kuchynská, KH (H, prímes sludy), PO: drsný. Farba PO: 2.5Y 6,5/1,5-2, LOM: Gley 1 3,5-4/N, dĺ. 25,5 cm, hr. 0,9 cm, v. 7,6z cm, Ø okraja 30 cm, hrubostenná zásobnica s okružím, okraj je vodorovne vyklopený a rovný (š. 3,2 cm), výzdoba: hrdlo – plytké obežné vodorovné žliabky a vodorovná rytá vlnovka (tab. 13: 4).

32. GFD (R), stolová, KH (J), PO: leštený a tuhovaný. Farba PO: 10YR 3,5-4/1, LOM: 10YR 4,5-5/1-1,5, dĺ. 4,4 cm, hr. 0,6 cm, Ø dna 4,2 cm, nízka nôžka so smerom von odsadenou zaoblenou hranou, podstava je smerom dovnútra vtláčená, bez výzdoby (tab. 13: 5).

Na základe stavebnej konštrukcie možno chatu ŠK 23 zaradiť medzi tzv. zahĺbené chaty s dvomi stĺpmi v strede kratších strán a bez vchodového výklenku. Prislúcha do typu II/1 podľa členenia T. Kolníka (Kolník 1998, 145, 146, Abb. 1-4), resp. typ A1 v klasifikácii E. Droberjara (Droberjar 1997, Abb. 11). Príznačná je ich dvojkolová konštrukcia, pričom podporné koly sú umiestnené v strede kratších strán. Zvyčajná je absencia vchodového výklenku, i keď zriedkavo sú doložené aj varianty s vchodovým výklenkom – napr. chata 122 z Branču (Kolník/Varsik/Vladár 2007, 19). Na území juhozápadného Slovenska sa vyskytujú v staršej dobe rímskej – napr. Bratislava-Dúbravka (obj. 13/1988), Čaka-Diely (chata 4/1961), Branč (obj. 76) a potom až v ranej fáze doby sťahovania národov, napr. Nitra-Chrenová III. Tento typ chat bol preskúmaný napr. aj v Pobedime – chata 18, pravdepodobne v Bratislave-Trnávke poloha „Zadné“ – chata 4 (Varsik 2011, 28) a v Nitre-Chrenovej – poloha stavenisko BAUMAX – obj. 6/99, ktorý mal pravdepodobne výrobnú funkciu so zameraním na spracovanie parohovej industrie (Březinová/Benediková 2003, 55). Na germánskych sídliskách zo staršej doby rímskej ich niektorí bádatelia zvyknú považovať za doklad prežívajúcej predrímскеj stavebnej tradície (Varsik 2011, 30; 2011b, 10; pozri aj Droberjar 2002, 98). Takúto hypotézu môžu podporovať aj sídliská autochtónnej populácie z 2. stor. v Panónii s rovnakým typom zahĺbených objektov (Kolník/Varsik/Vladár 2007, 19).

Zvyšné dve chaty ŠK 19 a 24 možno zaradiť do skupiny tzv. zahĺbených chat so šesťkolovou konštrukciou bez vchodového výklenku. Predstavujú najbežnejší typ stavby na kvádskych sídliskách. Charakteristické je usporiadanie stĺpov do schémy šesťuholníka. Môžu mať pravouhlý pôdorys so zaoblenými rohmi (ŠK 19), alebo oválny (ŠK 24). Z typologického hľadiska prislúchajú do typu IIIa/1 podľa členenia T. Kolníka, (Kolník 1998, 146, 147, Abb. 1-6), resp. typ B1 v klasifikácii E. Droberjara (Droberjar 1997, Abb. 11). K chatám so šesťkolovou konštrukciou a pravouhlým či oválnym pôdorysom existujú početné analógie. Do chronologického stupňa C3 sú datované napr. chaty 9 a 12 zo Štúrova (Beljak 2010, 35). Oválneho pôdorysu bol napr. obj. 179 z Branču, datovaný do sídliskovej fázy C (Kolník/Varsik/Vladár 2007, 125), chaty (objekty) 15/1988, 34/1989, 85/1990, 101/1991, 111/1991, 135/1993 z Bratislavy-Dúbravky (všetky zo 4. stor.), obj. 3/1996 (4. stor.), 8/1997 (3. stor.) z Bratislavy-Devínskej Novej Vsi, či obj. 2/1997 z Lábu, ktorého výplň možno takisto klásť do 4. stor. (Elschek 2017, 27-32, Tabelle 2, 3). V zásype chaty ŠK 19 sa našla lebka tura. Lebky rožného statku a vyskytli aj na iných germánskych sídliskách: Veľký Meder, Štúrovo, Ondrochov, či Bratislava-Dúbravka. Je možné, že pôvodne boli upevnené na streche či štíte chaty a plnili apotropaický účel (Beljak/Kolník 2008, 134; Šeiner 2013, 59). Samostatná konská lebka sa našla pri stene chaty 88 v Ondrochove-Lipovej, vo vchodovom výklenku v chate 10 v Brne-Starém Lískovci, v priehlbine uprostred chaty 120 vo Vyškove a takmer celá kostra v objekte 7/96 v Nitre-Chrenovej (Šeiner 2013, 59). V písomných prameňoch severských národov sa niekoľkokrát objavuje tzv. nídhstang, čo je označenie pre konskú hlavu alebo lebku upevnenú na kole, alebo drevenú palicu s koncom vyrezaným do podoby konskej hlavy (Šeiner 2013, 59).

Vyhodnotenie keramických nálezov

V predloženej štúdii je analyzovaný keramický súbor z troch najvýraznejších nálezových súborov. Na základe súčasného stavu bádania sa domnievame, že doba ich funkčnej existencie približne zodpovedá dobe existencie vlastného dvorca a mohli predstavovať súčasť jeho ekonomicko-hospodárskeho zázemia.

V dochovanom keramickom spektre sú zastúpené v prevažnej miere výrobky lokálnej germánskej (barbarskej) proveniencie. Rímsko-provinciálny import je zastúpený len niekoľkými desiatkami jedincov. Základné funkčné triedy hrnčiarских výrobkov v súvekých spoločnostiach formulovala už P. M. Rice, podľa ktorej úžitková keramika plní tri hlavné

úlohy: uchovávanie potravín, ich spracovávanie a transport (Rice 1987 (2005), 208). Jej hierarchická klasifikácia reflektuje prvky vzťahujúce sa k obsahu (tekutý/sypký, horúci/studený), k jeho objemu a k predpokladanej dĺžke doby uchovávanía či transportnej vzdialenosti. Nádoby z hľadiska techno-funkčného účelu možno rozdeliť do 3 hlavných skupín (tamže 208, 209, Fig. 7:1; súhrnne taktiež Pavlů 1997, 159):

1. Skladovanie

- a) krátkodobé ukladanie tekutín (voda, olej, víno) alebo sypkého materiálu (zrno, semená, korenie, soľ);
- b) dlhodobé ukladanie tekutín (olej, zrenie vína, voda) alebo sypkých materiálov (zrno, semená, korenie) spravidla vo väčšom množstve (Rice 1987 (2005), Fig. 7: 1).

2. Spracovávanie

- a) spracovávanie tekutých alebo sypkých materiálov na ohni – varenie, dusenie, pečenie, praženie, opekanie;
- b) spracovávanie tekutých alebo sypkých materiálov za studena – miesenie, máčanie, drvenie, sušenie;

3. Transport

- a) transport tekutín alebo sypkých materiálov na veľké vzdialenosti;
- b) transport tekutín a sypkých materiálov na krátke vzdialenosti vrátane servírovania a stolovania (Rice 1987 (2005), Fig. 7: 1).

Každá z týchto skupín sa vyznačuje inými technologickými nárokmi, čo sa prejavuje vo variabilite a rôznej kombinácii pozorovateľných znakov ako morfológia a veľkosť nádoby, hrúbka stien, úprava povrchu, zloženie keramiky, druh aplastických surovín a pod. (porovnaj Senior 1995, 94; Skibo 1992, 34; Rice 1987 (2005), 209). Techno-funkcia má z archeologického hľadiska niekoľko unikátnych kvalít. Väčšina artefaktov bola zhotovovaná tak, aby mohla plniť utilitárne úlohy. Metódy na identifikáciu utilitárneho účelu sa dajú rozdeliť do dvoch širších kategórií: 1. štúdie zamerané na rekonštrukciu spôsobu akým bol artefakt dizajnovaný – tzv. zamýšľaná funkcia; 2. analýza konkrétneho použitia predmetu v danej spoločnosti – tzv. aktuálna funkcia (Skibo 1992, 35, 38). Zamýšľaná a aktuálna funkcia pritom často nemuseli byť rovnaké a navyše mnohé nádoby boli v skutočnosti využívané i k viacerým druhom činností (Skibo 1992, 35, 38). Ako príklad možno uviesť najpočetnejšie zastúpenú skupinu rímsko-provinciálneho importu v Podunajských Biskupiciach a to glazované nádoby. Z typologického hľadiska sú zastúpené úlomky z trecích misiek – mortárií s charakteristickým golierovito rozšíreným okrajom (tab. 3:16, 11:13, 12:1). Na jeho vnútornej hrane sa zvyčajne nachádza prstencovitá lišta, ktorá vytvára výlevku (tab. 3:16, 12:1). Výskyt tohto tvaru v naddunajskom barbariku zvyknú niektorí bádatelia interpretovať ako jeden zo znakov z dokladov rímskeho vplyvu na germánsku kuchyňu a stolovacie zvyky (napr. Kolník 1995, 249, 250; Krekovič 1981, 356), no existujú aj značne kritickejšie názory na túto tému zdôrazňujúce skôr germánsky konzervativizmus vo sfére stravovania, výroby a úpravy potravín (porovnaj Varsík 2017, 322 aj s ďalšou literatúrou). S produkciou glazovaných mortárií sa vo všeobecnosti počíta už od konca 3. stor. (Gassner/Jilek 1999, 62), no v najväčšom počte sú doložené až v 4. storočí (najmä v jeho 2. polovici) a pretrvávajú ešte v prvej pol. 5. stor. (Krekovič 1974, 102; 1981, 355-357; Zeman 2009a, 285; Varsík 2011, 132). Častokrát až na niektoré výnimky predstavujú jediný tvar glazovanej keramiky v kvádskom prostredí v mladšej a neskorej dobe rímskej (Březinová/Benediková 2003, 57; Krekovič 1981, 356). Farba glazúry je zvyčajne hnedo-oranžová, žltá-zelená či hnedo-zelená. V kasteli *Ad Statuas* sa glazované mortáriá našli už v konštantínovských vrstvách, pričom v staršom období sa vyskytovali hnedo a žltá-hnedo glazované exempláre a až od vlády Constantia II. sú hojnejšie zastúpené aj zeleno glazované kusy (Ottományi 1989, 538, 539; súhrnne taktiež Varsík 2011, 132). Ich nálezy poznáme z niekoľkých desiatok germánskych sídliskových komponentov – napr. Šarovce, Štúrovo, Gbelce-Čapáš (súhrnne Beljak/Kolník 2007, 141), Bratislava-Trnávka „Zadné“, Branč, Veľký Meder, z Cífera-Pácu, z Bratislavy-Dúbravky (Elschek 2006, 397, Abb. 11: 1-4) a mnohých ďalších (pre ďalšie lokality pozri Krekovič 1981, 356, tab. II; Kolník 1995, Abb. 1). Táto situácia v naddunajskom barbariku plne korešponduje s obdobím najväčšieho rozmachu produkcie neskororímskej glazovanej keramiky, ku ktorému dochádza práve v 2. pol. 4. stor. (Švaňa 2012, 23).

Provinciálna sivá jemná keramika je zastúpená jedným drobným fragmentom s tmavosivým poťahom na povrchu (tab. 5: 3) a prstencovou miskou s výrazným okrajovým prstencom (tab. 12: 3). Ide o neskororímsky variant tvaru, typický pre materiálnu náplň stupňov C3-C3/D1, ktorý býva niekedy označovaný aj ako kónická miska so zosilneným okrajovým prstencom (Varsík/Kolník 2015, 402; Krekovič 1981, 365). Ako analógie možno aspoň v krátkosti uviesť nález z Veľkého Medera (Varsík 2003, Abb. 19: 14), Branču (Kolník/Varsík/Vladár 2007, 30, obr. 14: 4), alebo zo stavby I s kamennými základmi v Cíferi-Páci (Varsík/Kolník 2015, 402, obr. 4: 2). K dobre datovateľným nálezom prislúcha fragment z chaty 6/6a v Štúrove-Vojenské cvičisko, ktorá je datovaná do tamojšieho najmladšieho horizontu – starší stupeň obdobia sťahovania národov datovaný 350/370-420/450 (Beljak/Kolník 2007, 142, 143, obr. 8: 5). Niekoľko okrajov takýchto misiek pochádza zo sídliskových vrstiev osád v Čake-Dieloch, Šarovciach-Tehelni a zo zberov v Gbelciach-Čapáši (Beljak 2010, 41; Beljak/Kolník 2007, 143). V prehľadovej štúdii E. Krekoviča z roku 1981 sa uvádza dovedna 11 lokalít s doloženým výskytom tohto tvaru (Krekovič 1981, 366). Paradoxne, na susednej južnej Morave je tento tvar takmer neznámy (Varsík 2011, 201).

Tvarové spektrum sivej drsnej keramiky s bohatšou prímiesou piesku a zdrsneným povrchom reprezentuje drobný úlomok zo steny pohára s prehýbanými stenami – tzv. „*Faltenbecher*“ (tab. 5:4). Panónska produkcia pohárov s prehýbanými stenami je datovaná od 2. do 4. stor. V minulosti existovala tendencia považovať menšie a nižšie tvary s poťahom, vyrobené z jemného tehlového alebo šedého materiálu za staršie, a vyššie poháre z drsného materiálu za mladšie (porovnaj *Beljak/Kolník 2007*, 143). Novšie nálezy tento názor korigujú, keďže máme doložený hojný výskyt vysokých pohárov z drsného materiálu aj v staršom období (*Krekovič 1981*, 358). Pravdepodobne z pohára pochádza aj spodná časť nádoby s dovnútra vtlačenou podstavou a smerom von odsadenou a zaoblenou nízkou nôžkou (tab. 8: 8). Vyskytol sa aj esovito profilovaný hrniec s von vytiahnutým okrajom (tab. 3: 7). Z menšej hrncovitej nádoby s von vytiahnutým, mierne zosilneným a šikmo zrezaným okrajom, pochádzajú dva fragmenty nádoby – jeden z tela a jeden z okraja (tab. 5: 7). K sivej drsnej keramike prislúchajú takisto dva fragmenty tela pravdepodobne hrncovitej nádoby zdobenej pásom (zväzkom) tenkých rytých obežných línií (tab. 11: 12) a horná časť nádoby vajcovitého tvaru, ktorá je na hrdle zdobená viacnásobnými rytými obežnými ryhami (tab. 8: 11). Azda provinciálneho pôvodu sú aj dva fragmenty z tela, ktoré sú zdobené zväzkami rytých línií (tab. 1: 11, 3: 14).

Vzhľadom k výraznej podobnosti barbarskej a rímskej sivej drsnej keramiky je v mladšej a neskorej dobe rímskej čoraz náročnejšie odlišiť provenienciu niektorých nálezov. Súvisí to najmä s rozvojom špecializovanej dielenskej výroby u naddunajských Germánov (*Beljak 2009*, 235). Týka sa to najmä hrubostenných zásobníc sivej a hnedej farby s drsným povrchom, s vytiahnutým alebo horizontálnym zhrubnutým okrajom – okružím. Ich hrdlo býva zdobené vodorovnými obežnými žliabkami, eventuálne rytou vodorovnou vlnovkou či vrypami (tab. 2: 3, 3: 11, 8: 9, 12: 14, 13: 4). Zásobnica so širokým horizontálnym okrajom 7076_22 (tab. 13: 4) má analógiu napr. v chate 9 a v sídliskovom objekte D v Štúrove (*Beljak/Kolník 2007*, 143, tab. 8: 6, 7). V tomto prípade ide s najväčšou pravdepodobnosťou o rímsko-provinciálny import. Mierne odlišnou profiláciou sa vyznačuje nález zo zahĺbenej chaty 125/92 so 4 kolmi v rohoch v Bratislave-Dúbravke. Zároveň má na hrdle výzdobu doplnenú o jednu radu okrúhlych jamiek (*Elschek 2006*, Abb. 8: 6, 10: 5). K. Elschek ho považuje za lokálny germánsky výrobok (*tamže* 391) a datuje ho do poslednej tretiny 4. stor. (*Elschek 2009*, 328, 329). Fragment zásobnice 7076_27 (tab. 12: 14) s von vytiahnutým a na konci zaobleným okrajom a rytou vodorovnou vlnovkou na hrdle je na základe makroskopického posúdenia povrchovej úpravy štruktúry a keramického cesta pravdepodobne skôr germánskej proveniencie. Podobnú profiláciu má nález z Trnavy-Hrnciaroviec (*Krekovič 1981*, obr. 5: 4). Hrubostenné zásobnice sa našli vo výplniach viacerých hrnciarskych pecí – napr. Skalica, Cífer-Pác či Jiříkovice. V nálezových súboroch z osady v Zlechove sú prekvapujúco zastúpené len v minimálnom počte (*Zeman 2006*, 440). Z technologického hľadiska existuje viacero indícií, že viaceré zásobnice mohli byť na hrnciarskom kruhu len obtáčané, resp. dotáčané. Avšak výlučne na základe makroskopického preskúmania nie je možné spoľahlivo odlišiť túto technológiu od metódy „pravého“ vytáčania keramiky na hrnciarskom kruhu. K obojmu technologickým postupom existujú doklady či už z barbarika (germánskeho alebo sarmatského), ale dokonca priamo z provincií. Kombinácia tradičnej valčekovej techniky a dodatočného obtáčania u väčších tvarov (najmä kuchynská keramika a nádoby určené na skladovanie), je v súčasnosti jednoznačne potvrdená napr. v prostredí przeworskej kultúry – napr. Igołomia, Jakuszowice (*Dobrzańska 1984*, 51; *Gajewski 1959*, 294; *Švaňa 2011*, 285), wielbarskej kultúry – napr. Weklice (*Natuniewicz-Sekuła 2008*, 51). Zo sarmatského prostredia sú v odbornej spisbe dobre známe nálezy z lokality Üllő, kde veľkú časť lokálnych prác tvorili napodobeniny sivej drsnej keramiky neskororímskych tvarov (*Kulcsár/Merai 2011a*, 340; *2011b*, 61, 62). Priamo na území ríše sa tento spôsob zhotovovania nádob používal napr. v *Noricu ripense* a v *Pannonii prima* u tzv. keramiky typu *horreum* (*Groh/Sedlmayer 2015*, 502).

Otázka proveniencie hrubostenných zásobníc sivej a hnedej farby z územia juhozápadného Slovenska zostáva stále nezodpovedaná. Na základe súčasného stavu bádania sa zdá pravdepodobné, že sa v 4. stor. zhotovovali aj na území barbarika, no lokálne výrobky nie je možné bez použitia fyzikálno-chemických analýz s istotou odlišiť od provinciálneho tovaru. Hypotézu o germánskom pôvode by mohli podľa názoru viacerých bádateľov potvrdzovať nálezy tohto druhu keramiky v priestoroch hrnciarskych pecí v Cíferi-Páci a v Nitre-Chrenovej v polohe SHELL (porovnaj *Březinová/Benediková 2003*, 57; *Březinová 2006*, 376; *Kolník/Varsik 2006*, 419; *Varsik 1998*, 52). V skutočnosti pri tomto druhu technologických zariadení sa dá predpokladať existencia minimálne štyroch hlavných spôsobov vzniku nálezových súborov, ktorá túto hypotézu môžu potvrdzovať alebo naopak spochybňovať:

1. Keramické nálezy boli súčasťou nákladu pece určeného na vypálenie, ktorý bol následne z rôznych príčin úmyselne ponechaný na mieste (napr. poškodenia nádob v dôsledku nedostatočného vypálenia, alebo naopak prepálenia (vitifikácie), či z dôvodu zrútenia roštu/kupoly v priebehu vypalovania,...). Dôležitým indikátorom je kompletnosť jednotlivých nádob a fragmentárnosť nálezového súboru. Pokiaľ by išlo o náklad nevyzdvihnutej keramiky je možné predpokladať, že keramický súbor je homogénny a prešiel krátkou postdepozíčnou históriou. Miesto pôvodnej depozície je prakticky identické s miestom nálezu. Črepy by mali byť relatívne veľké a bez výraznejších stôp abrázie, pričom nádoby by mali byť viac či menej kompaktné (*Thér 2009*, 92). Ako príklad možno predbežne uviesť (?) pec č. 1 (obj. P1) na lokalite Vlčnov-Dolní Němčí (okres Uherské Hradiště), z ktorej výplne sa podarilo vyzdvihnúť nevypálené alebo zle vypálené a rozpadávajúce sa lokálne napodobeniny trecích misiek - vrátane piesčitého zdršňovania vnútorného priestoru (*Droberjar 2002*, 368; *Filipová 2010*, 20).

2. Časti nádob boli reutilizované ako pomocný materiál pri výpale keramiky. Mnohé etnografické a archeologické doklady potvrdzujú výskyt rôznorodého opätovného uplatnenia fragmentárne zachovanej keramiky ako pomocného ma-

teriálu pri výpale nových nádob. Obvyklé je využívanie väčších črepov vo forme lôžka situovaného na dno (rošt) vypalovacej komory, čím sa eliminovalo poškodenie najnižšie umiestnených nádob v dôsledku nadmernej teploty a zároveň takéto fragmenty držali a podpierali menšiu keramiku (Hasaki 2011, 24). Okrem toho mohli slúžiť k celkovému zabezpečeniu stability nákladu proti jeho posunutiu priebehu vypalovania, ktorý neraz pozostával z nádob rôznych tvarov a veľkostí, príp. k odizolovaniu nevypálených nádob od kupoly pece, alebo k zlepšeniu stability kupoly (napr. v Messénii v neskorých 60. rokoch 20 stor. sa dokonca používali celé vypálené nádoby ako dodatočnú podperu telesa kupoly). V prípade potreby mohli byť rozmerovo vhodné fragmenty keramiky umiestnené aj do priestoru vykurovacieho kanálu za účelom jednoduchej regulácie a obmedzenia intenzity tepla vo vypalovacom priestore (Hasaki 2011, 24, 25, vrátane pozn. č. 43). Analogická funkcia črepov je doložená v dobe rímskej i v Nitre-Chrenovej, poloha SHELL. Hrnčiarska pec 39/96 mala v prieduchoch roštu umiestnené malé kamienky a črepy, ktoré regulovali prísun horúceho vzduchu do vypalovacej komory (Březinová 2006, 373). Napr. na viacerých scénach zobrazených na tzv. plaketách z Penteskouphie je znázornená aj ďalšia forma recyklácie poškodenej keramiky, kedy hrnčiari využívali hornú časť amforovitých alebo podobne tvarovaných nádob na výstavbu jednoduchého komína k zlepšeniu ťahu pece (Hasaki 2011, 24, 25, vrátane pozn. č. 43). Na základe súčasného stavu bádania nie je možné odhadnúť skutočný rozsah sekundárneho použitia fragmentov nádob v spojitosti s vypalovaním keramiky v dobe rímskej. Použitie črepov pri výpale znamená ich výberovosť. K takémuto účelu mohli byť najvhodnejšie veľké a ploché črepy – fragmenty z veľkých nádob, misovitých nádob alebo zo pochádzajúce spodných častí (Thér 2009, 136). Za predpokladu, že keramické artefakty boli skutočne používané aj na sekundárne účely, museli byť vylúčené (v danom čase a priestore) z procesu depozície. Toto správanie by sa preto mohlo prejavovať v podhodnotení zastúpenia daných nádob v bežnom odpade a naopak v ich nadhodnotení v priestore, kde boli sekundárne využité (Thér 2009, 136, 137). Napr. v Cíferi-Páci sa na roštach dvoch pecí nachádzalo pomerne značné množstvo keramických nálezov, pričom vo výplni dvoch objektov (obj. 81 a 108) boli identifikované črepy z tej istej zásobnice (Varsik/Kolník 2014, 282). Tie nemusia dokladať len „krátkodobú súčasnosť alebo súčasné zasypanie oboch pecí“, ako predpokladajú autori štúdie (Kolník/Varsik 2006, 413; 2014, 282), ale zároveň môžu indikovať aj ich prípadné intencionálne sekundárne využitie (?), alebo ich výskyt súvisí s deponovaním odpadu po tom, ako sa prestali používať. To by mohla naznačovať aj prítomnosť úlomku glazovaného mortária a oranžovej šálky (pre zmienku o nálezov pozri Varsik/Kolník 2014, 283). Pri nálezoch z pece v Skalici (poloha Trávniky) V. Turčan konštatuje, „že vzhľadom na kumuláciu keramiky bolo možné predpokladať, že ide o poslednú vypalovanú várku, ktorá bola znehodnotená deštrukciou roštu počas prevádzky (...) avšak po laboratórnom spracovaní keramiky sa zistilo, že z črepového materiálu nie je možné, s výnimkou jednej zásobnice s chýbajúcim dnom, zostaviť väčšie časti nádob“ (Turčan 2006, 433). Archeologickú situáciu interpretuje ako dôsledok následného využívania zahĺbeného priestoru ako jamu pre odpad (tamže 433). V takom prípade by išlo o nižšie popísaný 4. typ vzniku nálezového súboru.

3. Fragmentárne zachovaná alebo celá keramika bola úmyselne ponechaná, príp. dodatočne vložená do objektu z dôvodu prechodových rituálov a rituálov kontinuity. Možno sem priradiť napr. dve kompletne nádoby silne poškodené žiarom ponechané vo vnútri pece v Kozlanech.

4. Črepový materiál sa dostal do telesa pece po až ukončení jej činnosti vo forme sekundárneho či terciárneho odpadu pôsobením depozičných a/alebo postdepozičných c-transformácií (vedomé čiastočné/úplné zasypanie rôznym druhom odpadom), príp. ako reziduálny materiál vplyvom n-transformácií (napr. postupné zapĺňanie podpovrchových častí eróziou a pod.).

V súčasnosti nie je možné presne stanoviť kvalitatívne a kvantitatívne parametre každého z vyššie uvedených 4 spôsobov vzniku predmetných kontextov. Dá sa predpokladať, že niektoré nálezové súbory môžu byť v skutočnosti výsledkom ich kombinácie. Z tohto dôvodu prítomnosť hrubostennej sivej keramiky v priestoroch telesa pecí, nemusí automaticky indikovať ich lokálnu provenienciu.

Domácu germánsku keramiku možno z hľadiska technológie rozčleniť do 2 základných skupín:

1. Germánska keramika zhotovené za pomoci hrnčiarskeho kruhu, v rámci ktorej sa zvyknú rozlišovať dve podskupiny.

Prvú predstavuje tenkostenná jemná stolová keramika s hladkým povrchom sivej, sivohnedej a čiernej farby. Charakteristický je výskyt leštených, príp. leštených horizontálnych pásov sivej, tmavosivej až čiernej farby, ktoré sú umiestnené predovšetkým v hornej časti nádob - na okraji, hrdle a pleciah (tab. 1: 3-5, 3: 8,10, 5: 5, 16, 7: 6). Druhým výzdobným prvkom vodorovnou býva rytá viacnásobná vlnovka, takisto umiestnená v hornej časti nádob (tab. 1: 3-5, 3: 8, 5: 15). Tento druh hrnčiarskeho riadu sa v literatúre zvykne označovať podľa hrnčiarskej dielne v juhomoravských Jiříkoviciach termínom „jiříkovická“ keramika (Varsik/Kolník 2015, 404). V Podunajských Biskupiciach sa našli fragmenty sivých mís na nízkej nôžke a s ostro zalomenou spodnou časťou (tab. 5: 8,19). Profilované hrdlo je členené pomocou žliabkov a líšt do horizontálnych pásov (tab. 1: 3-5, 3: 8, 10). Tie bývajú zdobené vodorovnou rytou viacnásobnou vlnovkou robenou hrebeňovým nástrojom, príp. leštenými tmavými vodorovnými pásmi. Pravdepodobne z hlbšej vázovitej misy pochádza fragment s valcovitou hornou časťou tela a smerom von vytiahnutým okrajom (tab. 5: 5). Fragment 7156_88 je z hlbkej misy s esovitou profiláciou a s jemne von vytiahnutým okrajom (tab. 5: 16), ktorých telo býva členené horizontálnym žliabkovaním.

Druhú podskupinu lokálnej germánskej keramiky zhotovenej za pomoci hrnčiarskeho kruhu predstavujú nádoby určené na prípravu jedál a skladovanie. Charakteristický je drsný neupravený povrch, pričom väčšinou ide o hrubostennú keramikú. Zloženie keramickej hmoty nie je homogénne. Popri kusoch z dobre plavenej hliny s prímiesou jemnozrnného ostriva, sa vyskytujú aj jedince s hmotou obsahujúcou frakcie väčšie ako 1 mm vo forme menších kamienkov. I keď existujú viaceré indície o existencii o produkcii tohto typu nádob v naddunajskom barbariku, na základe výlučne makroskopického pozorovania jej odlišenie od rímsko-provinciálneho importu je nejednoznačné. Z tohto dôvodu bol tento typ nádob vyhodnotený na inom mieste medzi importovanou rímskou keramikou.

2. Germánska keramika zhotovená v rukách

Druhú technologickú skupinu lokálnej germánskej proveniencie, predstavujú nádoby zhotovené v rukách bez použitia hrnčiarskeho kruhu či otáčavej podložky. Ide o najpočetnejší druh keramiky v Podunajských Biskupiciach, čo zodpovedá situácii na väčšine iných súvekých sídliskových komponentoch. Jednou z výnimiek predstavuje lokalita Cífer-Pác, kde vo všeobecnosti prevažuje na kruhu zhotovovaná produkcia nad ručne formovanou keramikou (*Varsík/Kolník 2015, 404*). Väčšina nálezov prislúcha k hrubej kuchynskej keramike s neupraveným, alebo zriedkavejšie hladným povrchom. V tvarovej škále sú zastúpené najmä hrubé hrncovité nádoby esovitej profilácie s plynulým prechodom medzi hrdlom a okrajom, ktorý je smerom von vyťahnutý a na konci zvyčajne zaoblený (tab. 2: 18, 3: 9, 17, 20; 4: 1, 2, 4, 13; 6: 14, 7: 1; 8: 4; 9: 1, 3, 6; 10: 6, 9; 11: 1, 3, 4?, 5; 12: 9), mierne zosilnený a zaokrúhlený (tab. 4: 3, 7: 5, 11: 2), príp. šikmo zrezaný (tab. 2: 17, 6: 13, 7: 7). Doložený je i variant hrncov s ostro a šikmo smerom von vyťahnutým okrajom, ktorý je na konci takisto buď zaoblený (tab. 3: 19, 4: 12, 5: 1, 7: 8, 9: 2), alebo šikmo zrezaný (tab. 1: 14). Výzdoba je doložená v minimálnom počte a je redukovaná aj čo sa týka použitých výzdobných prvkov. Ide o jeden z charakteristických a uniformných znakov germánskej hrnčiarskej produkcie neskororímskeho obdobia (porovnaj *Zeman 2009b, 273; Varsík 2011, 203*). Jeden fragment z tela pravdepodobne hrncovitej nádoby nesie výzdobu v podobe okrúhlej jamky (tab. 4: 8). Osamotené okrúhle jamky sa na väčších terinovitých a hrncovitých nádobách začínajú vyskytovať už v stupni C1 a na kuchynských hrncoch potom pretrvávajú až po záver doby rímskej (*Varsík 2011, 166*). Pravdepodobne v pokročilej fáze 4. stor. sa jamky presúvajú smerom nadol na najväčšie vydutie neskorých bikónických hrncov (*Varsík 2011, 166*). Iným doloženým typom výzdoby je presekávanie (tab. 8: 1, 9: 4, 10: 7, 11: 7) a pretláčanie okraja (tab. 4: 15) nádob. Oba varianty sa vyskytli prevažne na esovito profilovaných hrncoch (tab. 8: 1, 9: 4; 10: 7, 4: 15), zriedkavejšie na hrncoch s ostro a šikmo smerom von vyťahnutým okrajom (tab. 11: 7). Z chronologického hľadiska je dôležitá prítomnosť jednoduchej nečlenenej misy formy I – tzv. misy s odsadeným okrajom podľa triedenia V. Varsika (*Kolník/Varsík/Vladár 2007, 47*). Tento variant misy J. Tejral považuje za charakteristickú formu prechodného obdobia (stupeň C3-C3/D1) medzi dobou rímskou a dobou sťahovania národov (*Tejral 1989, 80*). Počiatok jej výroby možno hľadať už v 2. polovici 3. stor., resp. v jeho závere a Germáni používali tento tvar aj počas celého 4. stor. K ukončeniu jej výskytu dochádza začiatkom 5. stor. (*Varsík 2011, 144*). V Podunajských Biskupiciach sa vyskytol vyšší variant s hladným povrchom (tab. 10: 3), ale aj nižšia misa s neupraveným povrchom (tab. 10: 4). Naopak, kónické misy na nízkej nôžke a s okrajom jemne zatiahnutým dovnútra sa vyskytujú prakticky počas celej doby rímskej (tab. 2: 8-10, 14-16; 6 :6-8; 8 :2, 6; 9: 5; 10: 2, 11: 8).

Datovanie existencie ohradeného dvorca na základe nálezov keramiky

Nájdenná keramika umožňuje datovať obdobie existencie dvorca len rámcovo. Minimum zahĺbených objektov v ohradenom priestore limitovalo vznik rozsiahlejších podpovrchových odpadových areálov vo forme sekundárneho či terciárneho odpadu. Výraznejšie a lepšie datovateľné keramické súbory pochádzajú najmä zo zahĺbených chát, ktoré boli preskúmané mimo ohradeného areálu. Nálezy z nich zodpovedajú materiálnej náplni tzv. prechodného obdobia medzi dobou rímskou a dobou sťahovania národov. Toto obdobie predstavuje záverečný horizont väčšiny sídlisk severne od stredného Dunaja a zároveň svedčí o masovom opúšťaní a o ich zániku v rámci relatívne krátkeho časového obdobia okolo roku 400 (*Varsík 2008, 40*). Do približne rovnakého časového horizontu sa datuje aj tretia sídlisková fáza (obdobie po zániku stavieb budovaných na rímsky spôsob) v Bratislave-Dúbravke (*Elschek 2006, 379*) a doby existencie rezidencie kvádskej nobility v Cíferi-Páci. V Bratislave-Dúbravke patria sídliskové objekty do 2. polovice 4. stor., na prelom stupňov C3/D1 a do stupňa D1. Zánik usadlosti a odchod obyvateľstva mal nastať podľa K. Elscheka na konci 4. až začiatku 5. stor. (*Elschek 2006, 394; 2018, 98*). Takisto na lokalite Cífer-Pác sa kladie ťažisko hlavnej stavebnej aktivity do strednej tretiny 4. stor., kedy vznikol panský dvorec s dvoma kamennými a viacerými drevenými stavbami (*Varsík 2015, 142*). Nie je preto prekvapujúce, že sídliskové súbory z dvoch vyššie uvedených lokalít (Cífer-Pác, Bratislava-Dúbravka – III. sídlisková fáza), poskytujú mnohé paralely nielen z hľadiska zastúpenia jednotlivých druhov a typov keramických výrobkov, ale i z hľadiska predpokladaného datovania keramických nálezov z Podunajských Biskupíc. Avšak na možné problémy s datovaním tohto horizontu už pred niekoľkými rokmi poukázal T. Zeman (*Zeman 2009a, 283-294*), ktorý porovnával výsledky relatívnej chronológie nálezov z výplní troch chát v Zlechove s údajmi získanými rádiokarbónovou metódou C14. Kým chronologicky citlivé archeologické nálezy datovali predmetné objekty do druhej polovice 4. stor. až začiatku 5. stor., absolútne dáta boli staršie a pohybovali sa skôr v rozmedzí prvej polovice až tretej štvrtiny 4. stor. (*Zeman 2009a, 291*).

Záver

Keramika z archeologického výskumu v Podunajských Biskupiciach umožňuje datovať obdobie existencie dvorca len rámcovo. Minimum zahĺbených objektov v ohradenom priestore limitovalo vznik rozsiahlejších podpovrchových odpadových areálov vo forme sekundárneho či terciárneho odpadu. To sa priamo odzrkadľuje v relatívne nízkom počte dochovaných úlomkov keramiky. Vo väčšine prípadov bola keramika zastúpená len ojedinelými drobnými a nevýraznými fragmentmi. Z chronologického hľadiska poskytli oveľa viac údajov pozostatky zahĺbených objektov situovaných v bezprostrednom okolí ohradeného areálu. Nálezové súbory troch z nich (ŠK 19, 23, 24) boli predmetom tohto príspevku. Z typologicko-chronologického hľadiska plne zodpovedajú materiálnej náplni tzv. prechodného obdobia medzi dobou rímskou a dobou sťahovania národov. Vzhľadom na bezprostrednú blízkosť skúmanej lokality k Rímskej ríši je až v prekvapivo malom počte zastúpený rímsko-provinciálny hrnčiarstvo (drobné úlomky nezdobených nádob tehlovej farby, glazovaná a aj redukčne vypálená sivá jemná a sivá drsná keramika). Lokálne germánske výrobky reprezentujú nádoby zhotovené voľne v rukách, ale aj za pomoci hrnčiarkeho kruhu (jemná keramika s hladkým povrchom a takisto hrubostenná s drsnou úpravou povrchu). Z pohľadu predpokladanej intencionality je možné rozlíšiť tvary a typy keramiky používané na rôzne každodenné účely. Napr. hrubostenné zásobnice indikujú skladovanie potravín na lokalite. U tzv. kuchynskej keramiky (najmä rôzne hrncovité nádoby bez úpravy povrchu) a trecích misiek sa dá predpokladať, že boli používané k príprave či krátkodobému uchovávaní rôznych pokrmov a tekutín, príp. pri transporte na kratšie vzdialenosti v rámci sídliskového komponentu (napr. naberanie vody a pod.). Poháre, v rukách zhotovované kónické misy s hladným, príp. lešteným a tuhovanim povrchom, ale i na kruhu vytáčané vyššie misy s profilovaným hrdlom, boli zas vhodné pri stolovaní a servírovaní. Z celkového pohľadu skladba keramických nálezov v Podunajských Biskupiciach plne zodpovedá každodenným potrebám súvekeho človeka a svedčí o reálnom (i keď možno krátkodobom) využívaní tohto sídelného areálu niekedy v období medzi 340/350 až 380/390.

LITERATÚRA

- Beljak 2009* – J. Beljak: Osada zo začiatku obdobia sťahovania národov v Štúrove v kontexte osídlenia na dolnom Pohroní. Zbor. SNM 103, Arch. 19, 2009, 227-246.
- Beljak 2010* – J. Beljak: Germánska osada v Šarovciach. In: J. Beljak/G. Březinová/V. Varsik (eds.): Hospodárstvo Germánov. Sídliskové a ekonomické štruktúry od neskorej doby laténskej po včasný stredovek. Archeológia barbarov 2009. Arch. Slovaca Comm. X. Nitra, 2010, 33-66.
- Beljak/Kolník 2007* – J. Beljak/T. Kolník: Rímskoprovinciálna keramika z germánskej osady v Štúrove. In: E. Droberjar/O. Chvojka (eds.): Archeologie barbarů 2006. Archeologické výzkumy v jižních Čechách. Supplementum 3. České Budějovice 2007, 135-157.
- Beljak/Kolník 2008* – J. Beljak/T. Kolník: Štruktúra a vývoj germánskej osady v Štúrove. In: E. Droberjar/B. Komoróczy/D. Vachútová (eds.): Barbarická sídliska: Chronologické, ekonomické a historické aspekty jejich vývoje ve světle nových archeologických výzkumů. Archeologie barbarů 2007. Brno 2008, 129-146.
- Březinová 2006* – G. Březinová: Keramika z hrnčiarckých pecí neskorej doby rímskej v Nitre-Chrenovej, poloha Shell. Zbor. SNM 100, Arch. 16, 2006, 371-378.
- Březinová/Benediková 2003* – G. Březinová/L. Benediková: Výskum plochy staveniska BAUMAX (1999-2000). In: G. Březinová (ed.): Nitra - Chrenová. Archeologické výzkumy na plochách stavenísk SHELL a BAUMAX. Katalóg. ASM IX. Nitra 2003, 39-64.
- Dobrzańska 1984* – H. Dobrzańska: Problems concerning the study of wheel-made ceramics in pottery workshops in the region of Upper Vistula in late Roman period. In: R. Feustel (ed.): Römerzeitliche Drehscheibenware im Barbarikum. Symposium Die Keramikproduktion in der ersten Jahrhunderten u. Z. in Mitteleuropa und ihre Bedeutung für den Fortschritt der Produktivkraftentwicklung. Weimarer Monografien zur Ur- und Frühgeschichte 11. Weimar, 1984, 48-56.
- Droberjar 1997* – E. Droberjar: Studien zu den germanischen Siedlungen der älteren römischen Kaiserzeit in Mähren. Fontes Arch. Prag. 21. Praha 1997.
- Droberjar 2002* – E. Droberjar: Encyklopedie římské a germánské archeologie v Čechách a na Moravě. Praha 2002.
- Elschek 2006* – K. Elschek: Germanische Scheibengedrehte Keramik der spätrömischen Kaiserzeit aus Bratislava-Dúbravka und ihr Verhältnis zur römischen Keramik im Limesvorfeld von Carnuntum. Zbor. SNM 50, Arch. 16, 2006, 379-408.
- Elschek 2009* – K. Elschek: Ein frühvölkerwanderungszeitliches Grubenhaus aus Bratislava – Dúbravka (Objekt 125/92). Zbor. SNM 103, Arch. 19, 2009, 317-330.
- Elschek 2017* – K. Elschek: Bratislava-Dúbravka im 1. bis 4. Jahrhundert. Germanischer Fürstensitz und die germanische Besiedlung. Anhang: Die Siedlungen von Bratislava-Devínska Nová Ves, Láb und Plavecký Štvrtok während der römischen Kaiserzeit. Mit Beiträgen von H. Sedlmayer: Analogien des römischen Badegebäudes von Bratislava-Dúbravka im Blocktyp; Groh, St.: Terra Sigillata aus Bratislava-Devínska Nová Ves. Nitra 2017.
- Filipová 2010* – M. Filipová: Hrnčiarcke pece na území Moravy a Slovenska so zameraním na pec z Hrušovan u Brna. Ne publikovaný rukopis bakalárskej práce uložený na ÚAM FF MU. Brno 2010.

- Gajewski 1959* – L. Gajewski: Z badań nad wyspecjalizowanym garncarstwem okresu późnoláténského i rzymskiego w dorzeczu Górnej Wisły. *Spraw. Arch.* 5, 1959, 281-302.
- Gassner/Jilek 1999* – V. Gassner/S. Jilek: Carnuntum zur Zeit der Soldatenkaiser - eine Bestandsaufnahme. In: J. Tejral (ed.): *Das mitteleuropäische Barbaricum und die Krise des römischen Weltreiches im 3. Jahrhundert. Materialien des IX. Internationalen Symposiums Grundprobleme der frühgeschichtlichen Entwicklung im nördlichen Mitteldonauegebiet.* Brno 1999, 51-70.
- Groh/Sedlmayer 2015* – S. Groh/H. Sedlmayer: Contextual Archaeology: the Late Antique Fort and Vicus Favianis/Maurn. Methods and Results. In: L. Lavan/M. Mulryan (eds.): *Field Methods and Post-Excavation Techniques in Late Antique Archaeology. Late antique archaeology 9.* Leiden/Boston 2015, 483-509.
- Hasaki 2011* – E. Hasaki: Crafting Spaces: Archaeological, Ethnographic and Ethnoarchaeological Studies on Spatial Organization in Pottery Workshops in Greece and Tunisia. In: M. L. Lawall/J. Lund (eds.): *Pottery in the Archaeological Record: Greece and Beyond. Acts on the International Colloquium held at the Danish and Canadian Institutes in Athens, June 20-22, 2008, Gösta Enbom Monographs 1.* Aarhus 2011, 12-24.
- Hrnčiarik/Hornák 2018* – E. Hrnčiarik/M. Hornák: Neskoroantický dvorec v Podunajských Biskupiciach. In: R. Šenkriř/L. Gembeřová/H. Bakaljarová/M. Škrovina (eds.): *Dunajský limes a odkaz rímskej antiky na ľavom brehu Dunaja. Zborník príspevkov z konferencie Bratislavského samosprávneho kraja – Dni európskeho dedičstva 2018.* Bratislava, 2018, 128-135.
- Kolník 1995* – T. Kolník: Zur Verbreitung und Beliebtheit der Reibschalen und deren Nachahmungen bei den Swebischen Germanen (Quaden). *AlbaReg XXV/Acta RCRF XXXIV*, 249-252.
- Kolník 1998* – T. Kolník: Haus und Hof im quadischen Limesvorland. In: A. Leube (Ed.): *Haus und Hof im östlichen Germanien. Tagung Berlin 4. bis 8. Oktober 1994. Universitätsforsch. zur prähist. Arch. Bd. 50. Schr. zur Arch. der germanischen und slawischen Frühgesch. Bd. 2.* Bonn 1998, 144-159.
- Kolník/Varsik 2006* – T. Kolník/V. Varsik: Hrnčiarске pece z mladšej doby rímskej v Cíferi-Páci. *Zbor. SNM 100, Arch. 16*, 2006, 409-432.
- Kolník/Varsik/Vladár 2007* – T. Kolník/V. Varsik/V. Vladár: Branč. Germánska osada z 2. až 4. storočia. Nitra 2007.
- Krekovič 1974* – E. Krekovič: Zur Frage der Reibschüsseln. *Musaica 13*, 1974, 99-107.
- Krekovič 1981* – E. Krekovič: Rímska importovaná keramika na Slovensku. *Slov. Arch. 29*, 1981, 341-72.
- Kulcsár/Merai 2011a* – V. Kulcsár/D. Merai: Roman Age Barbarian Pottery Workshops in the Great Hungarian Plain. In: J. Bemmam/M. Hegewisch/M. Meyer/M. Schmaude (eds.): *Drehscheibentöpferei im Barbaricum. Technologietransfer und Professionalisierung eines Handwerks am Rande des Römischen Imperiums.* Bonn 2011, 355-369.
- Natuniewicz-Sekuła 2008* – M. Natuniewicz-Sekuła: Wheel-made vessels from Wielbark culture cemetery at Weklice nearby Elbląg. The contribution to research on pottery workshop of Wielbark culture. In: A. Błażejowski (ed.): *Ceramika warsztatowa w środkowoeuropejskim Barbaricum.* Wrocław 2008, 47-66.
- Ottományi 1989* – K. Ottományi: Late Roman pottery. In: D. Gabler (Ed.): *The Roman fort Ács-Vaspuszta on the Danubian limes.* Oxford 1989, 492-570.
- Pavlů 1997* – I. Pavlů: *Pottery Origins.* Prague 1997.
- Rice 1987 (2005)* – P. M. Rice: *Pottery Analysis: A Sourcebook.* Chicago 1987 (2005).
- Skibo 1992* – J. M. Skibo: *Pottery Function: A Use-Alteration Perspective.* New York, 1992.
- Stuppner 2011* – A. Stuppner: Zur Kontinuität in der Spätantike am norisch-pannonischen Limes Niederösterreich. In: *Keszthely-Fenekpuszta im Kontext spätantiker Kontinuitätsforschung zwischen Noricum und Moesia. Castellum Pannonicum Pelsonense 2.* Budapest 2011, 129-156.
- Šeiner 2013* – J. Šeiner: Archeologické doklady náboženství starých Germánů ve střední Evropě. Nепublikovaný rukopis magisterskej diplomovej práce, uloženaj na ÚAM FF MU Brno. Brno 2013.
- Švaňa 2011* – K. Švaňa: The influence of Roman provincial pottery manufacture on the production of the Suebic wheel-made pottery. *ANODOS 10/2010 (2011)*, 283-293.
- Švaňa 2012* – K. Švaňa: Glazovaná keramika z rímskeho tábora v Iži v kontexte severopanónskeho limitu. Nепublikovaný rukopis dizertačnej práce. Trnava: Filozofická fakulta, 2012.
- Tejral 1989* – J. Tejral: K otázce pozdně římských sídliř „zlechovského typu“. In: *Časopis Moravského mus. LXXIV*, 77-88.
- Thér 2009* – R. Thér: Technologie výpalu keramiky a její vztah k organizaci a specializaci ve výrobě keramiky v kontextu kultur popelnicových polí. Nепublikovaný rukopis dizertačnej práce, ÚAM FF MU Brno, 2009.
- Turčan 2006* – V. Turčan: Hrnčiarсka pec zo Skalice, poloha Trávníky. *Zbor. SNM 100, Arch. 16*, 2006, 243-245.
- Varsik 1998* – V. Varsik: Štruktúra germánskych sídliř z 2. – 3. storočia na juhozápadnom Slovensku (Branč, Velký Meder). Nепublikovaný rukopis kandidátskej dizertácie, Vol. I, II, Nitra 1998.
- Varsik 2003* – V. Varsik: Velký Meder und Bratislava-Trnávka: zwei germanische Siedlungen im Vorfeld des pannonischen Limes (Befunde und Chronologie: eine Übersicht). In: *Stadt und Landschaft in der Antike, Anodos – Supplementum 3*, 2003, 153-196.

- Varsik 2008* – V. Varsik: Germánske sídliská na juhozápadnom Slovensku. Stručný prehľad bádania. In: E. Droberjar/B. Komoróczy/D. Vachútová (eds.): *Barbarská sídliská: Chronologické, ekonomické a historické aspekty jejich vývoje ve světle nových archeologických výzkumů*. Archeologie barbarů 2007, Spisy Arch. Ústavu AV ČR Brno 37. Brno, 2008, 37-45.
- Varsik 2011a* – V. Varsik: Germánske osídlenie na východnom predpolí Bratislavy. Sídliská z doby rímskej v Bratislave-Trnávke a v okolí. Bratislava – Nitra 2011.
- Varsik 2015* – V. Varsik: Neskoroantické panské sídlo v Cíferi-Páci. Rímske a germánske elementy v architektúre sídla. In: L. Tyszler/E. Droberjar (eds.): *Archeologia Barbarzyńców 2014. Barbari Superiores et Inferiores*. X. Protohistoryczna Konferencja. Łódź – Wieluń 2015, 139-152.
- Varsik 2017* – V. Varsik: Revenzia: H.-U. Voß/N. Müller-Scheeßel (eds.): *Archäologie zwischen Römern und Barbaren. Zur Datierung und Verbreitung römischer Metallarbeiten des 2. und 3. Jahrhunderts n. Chr. im Reich und im Barbaricum – ausgewählte Beispiele (Gefäße, Fibeln, Bestandteile militärischer Ausrüstung, Kleingerät, Münzen)*. Teil I–II. Kolloquien zur Vor- und Frühgeschichte, Band 22, 1-2. Pam. Arch. 108, 2017, 321–324.
- Varsik/Kolník 2014* – V. Varsik/T. Kolník: Cífer-Pác - nové poznatky o neskoroantickom sídle kvádskej elity. In: B. Komoróczy (eds.): *Sociální diferenciace barbarských komunit ve světle nových hrobových, sídlištních a sběrových nálezů*. Archeologie barbarů 2011, Spisy Arch. Ústavu AV ČR Brno 44. Brno, 2014, 277-293.
- Varsik/Kolník 2015* – V. Varsik/T. Kolník: Keramika z hlavnej budovy v Cíferi-Páci. Zbor. SNM 109, Arch. 25, 2015, 401-412.
- Zeman 2006* – T. Zeman: Na kruhu točená keramika ze Zlechova. Zbor. SNM 100, Arch. 16, 2006, 437-443.
- Zeman 2009a* – T. Zeman: Archeologické datování kontra absolutní data na příkladu vybraných objektů ze sídliště ve Zlechově. Zbor. SNM 103, Arch. 19, 103, 2009, 383-294.
- Zeman 2009b* – T. Zeman: Nové germánske sídlište v Modré u Velehradu. Zbor. SNM 103, Arch. 19, 103, 2009, 271-282.

CERAMIC MATERIAL FROM SELECTED BUILDINGS OF THE FARMING PART OF A LATE ANTIQUITY RESIDENCE IN BRATISLAVA-PODUNAJSKÉ BISKUPICE

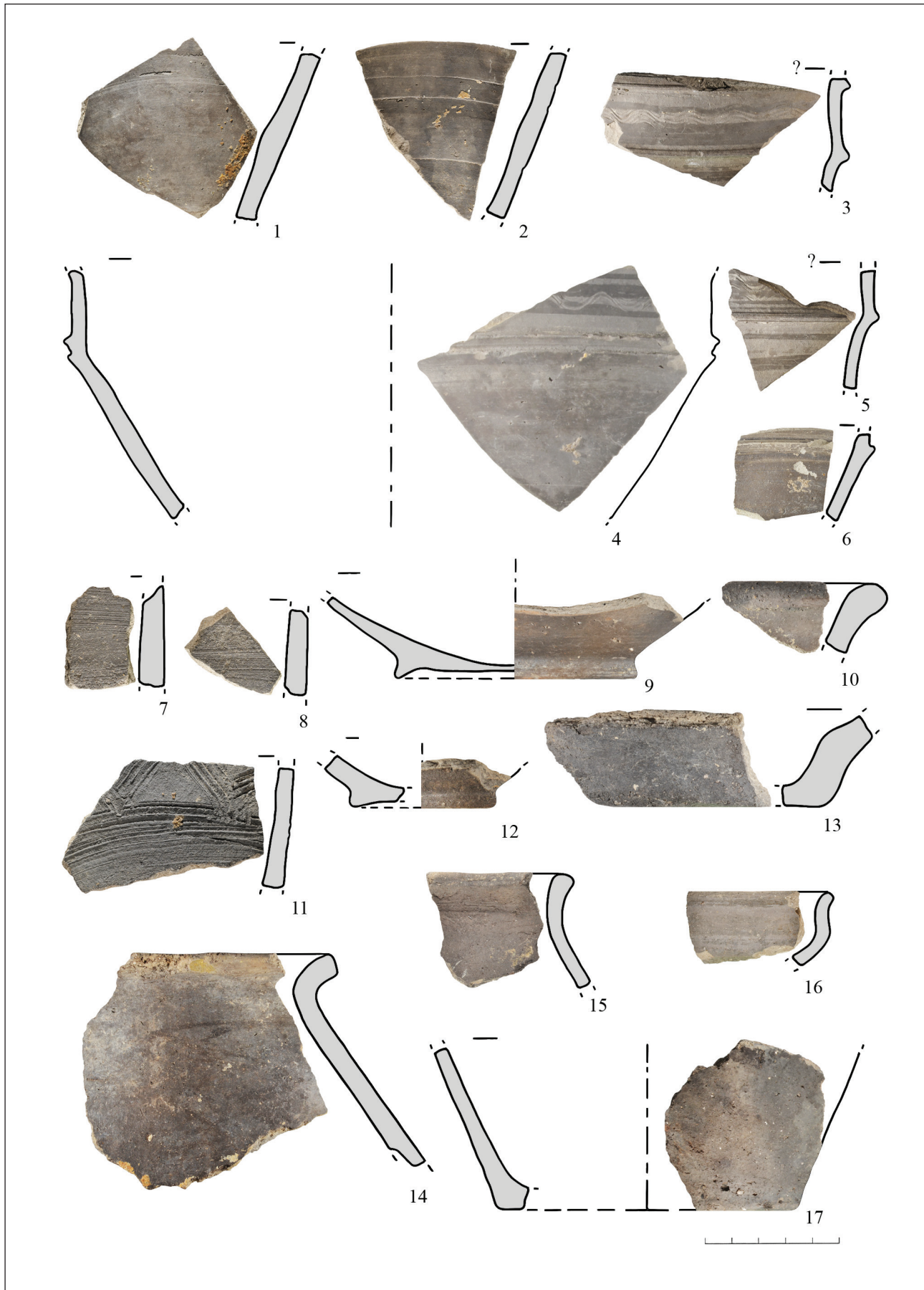
MILAN HORŇÁK – ERIK HRNČIARIK – TOMÁŠ KOLON

The site of “Křižovatka” in the city borough of Bratislava – Podunajské Biskupice was discovered at the end of 2017 and then surveyed by archaeologists in 2018. The settlement consisted of an enclosed area and its late Roman Residence. Within the residence, the remains of seven buildings were found, built according to Roman building principles. Around them there were buildings with a column-based structure, as well as typical Germanic sunken settlement buildings. The present study analyses ceramic material from three sunken Germanic huts which made up the farming part of a late Antiquity farmstead in Bratislava-Podunajské Biskupice. The pottery found in the archaeological excavations in Podunajské Biskupice enable us to date the period of existence of this Residence only approximately. From a typological and chronological point of view, they fully match the material filling of the so-called transitory period between the Roman period and the period of the migration of nations. Considering the immediate proximity of the studied site to the Roman empire, provincial Roman pottery goods (small fragments of undecorated vessels of a brick colour, glazed and fired fine grey pottery and coarse grey pottery) are present in almost surprisingly small numbers. Local Germanic products are represented by vessels made freely by hand, as well as with the help of a potter’s wheel (fine pottery with a smooth surface and also thick-walled with a coarse surface finish). From the point of view of supposed intention, we can differentiate the shapes and types of pottery used for various everyday purposes. In the case of so-called kitchen pottery (mainly various pot-shaped vessels without surface finish), and mortars, we can assume that they were used for the preparation or short-term storage of various foods and liquids, or for transporting over short distances within the settlement (e.g. for collecting water etc). Glasses, conical bowls shaped by hand with a smoothed, or polished and graphited surface, as well as taller bowls turned on a wheel with a profiled neck, were suited for dining and serving. From an overall point of view, the composition of the ceramic finds in Podunajské Biskupice fully match the everyday needs of a contemporary person and testify to the actual (albeit short-term) use of this settlement area at some time in the period between 340/350 and 380/390.

doc. Dr. Milan Horňák
VIA MAGNA, s.r.o. Nábřežná 2
SK-038 61 Vrútky
e-mail: hornak.milan@gmail.com

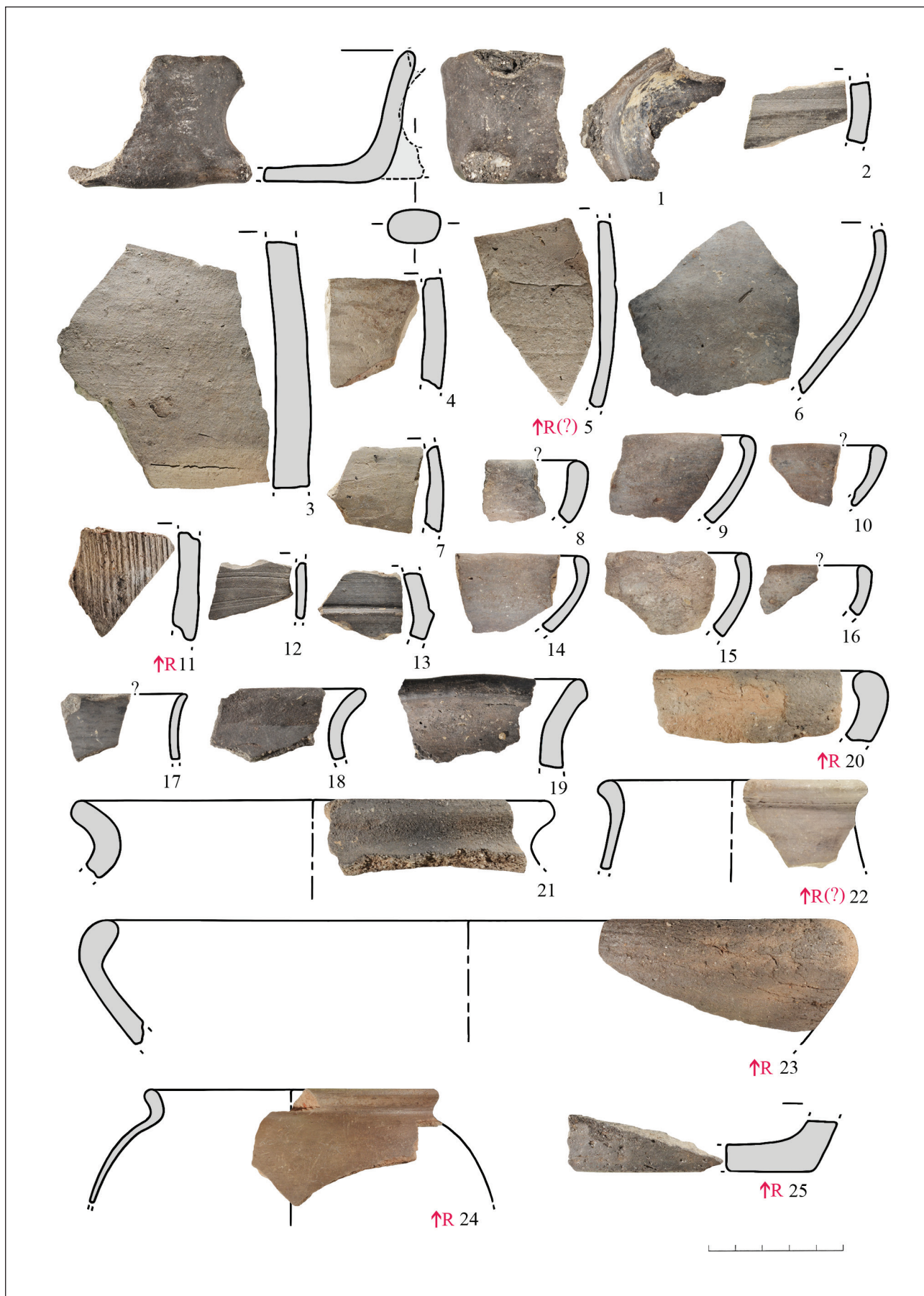
doc. Dr. phil. Erik Hrnčiarik
Katedra klasickej archeológie
Filozofická fakulta, Trnavská univerzita v Trnave
Hornopotočná 23, SK-918 43 Trnava
e-mail: erik.hrnciarik@truni.sk

Mgr. Tomáš Kolon, PhD.
Katedra klasickej archeológie
Filozofická fakulta, Trnavská univerzita v Trnave
Hornopotočná 23, SK-918 43 Trnava
e-mail: tomas.kolon@truni.sk

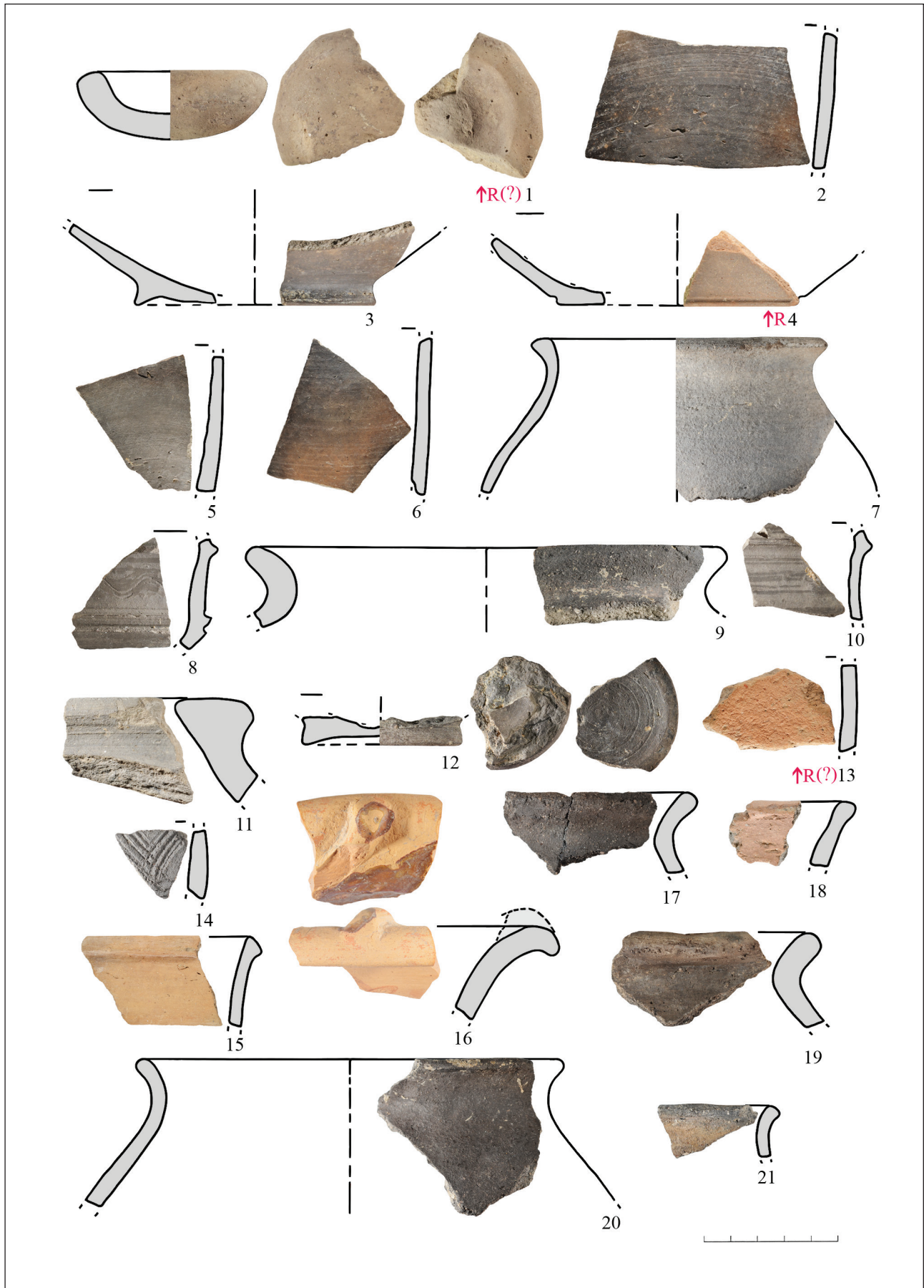
Tab. 1. Podunajské Biskupice. Výber keramiky zo zahĺbenej chaty ŠK 19 (foto/kresby: T. Kolon).

Tab. 1. Podunajské Biskupice. Selection of pottery from the sunken hut ŠK 19 (photograph/drawings: T. Kolon).

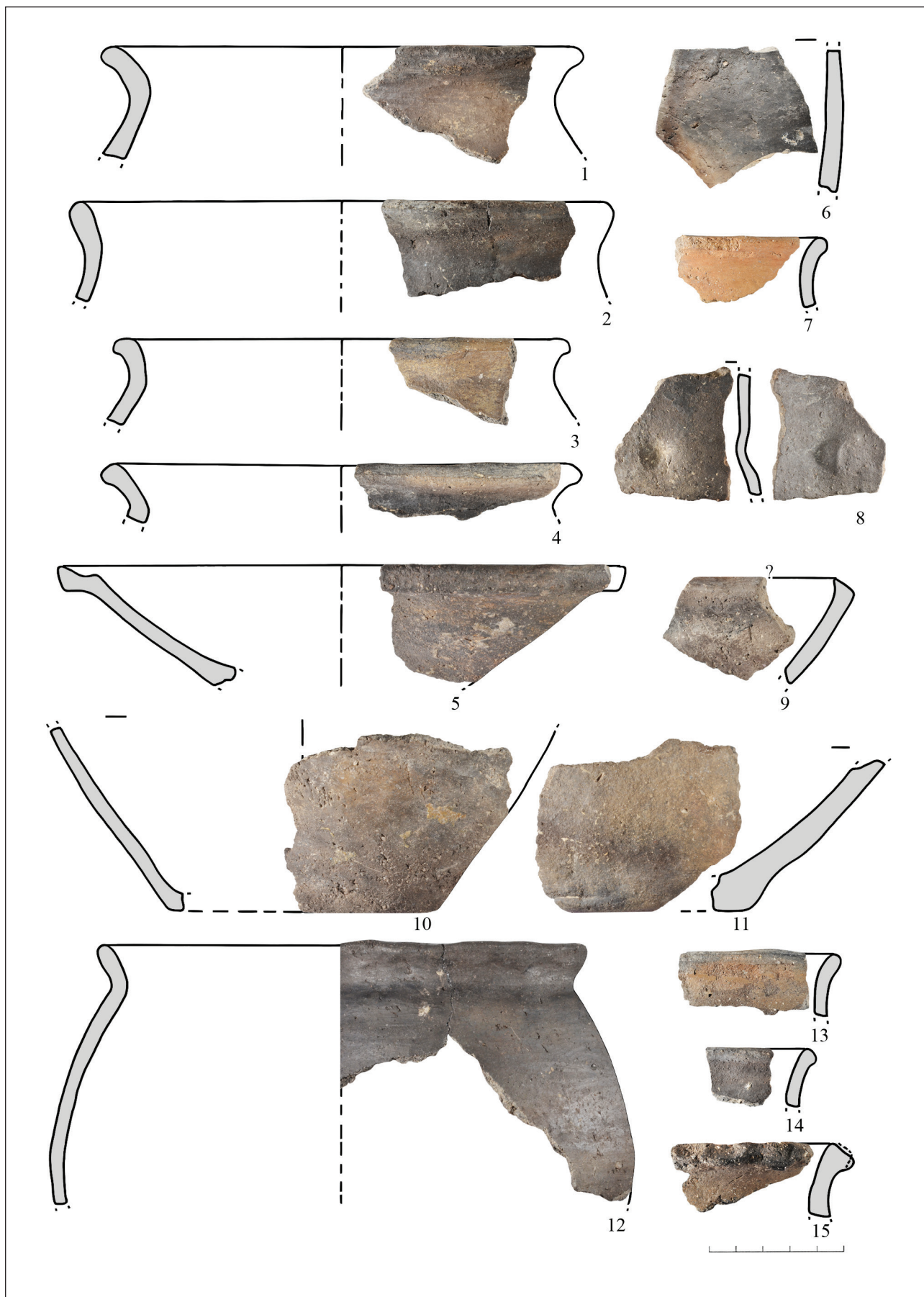
Tab. 2. Podunajské Biskupice. Výber keramiky zo zahĺbenej chaty ŠK 19 (foto/kresby: T. Kolon).

Tab. 2. Podunajské Biskupice. Selection of pottery from the sunken hut ŠK 19 (photograph/drawings: T. Kolon).

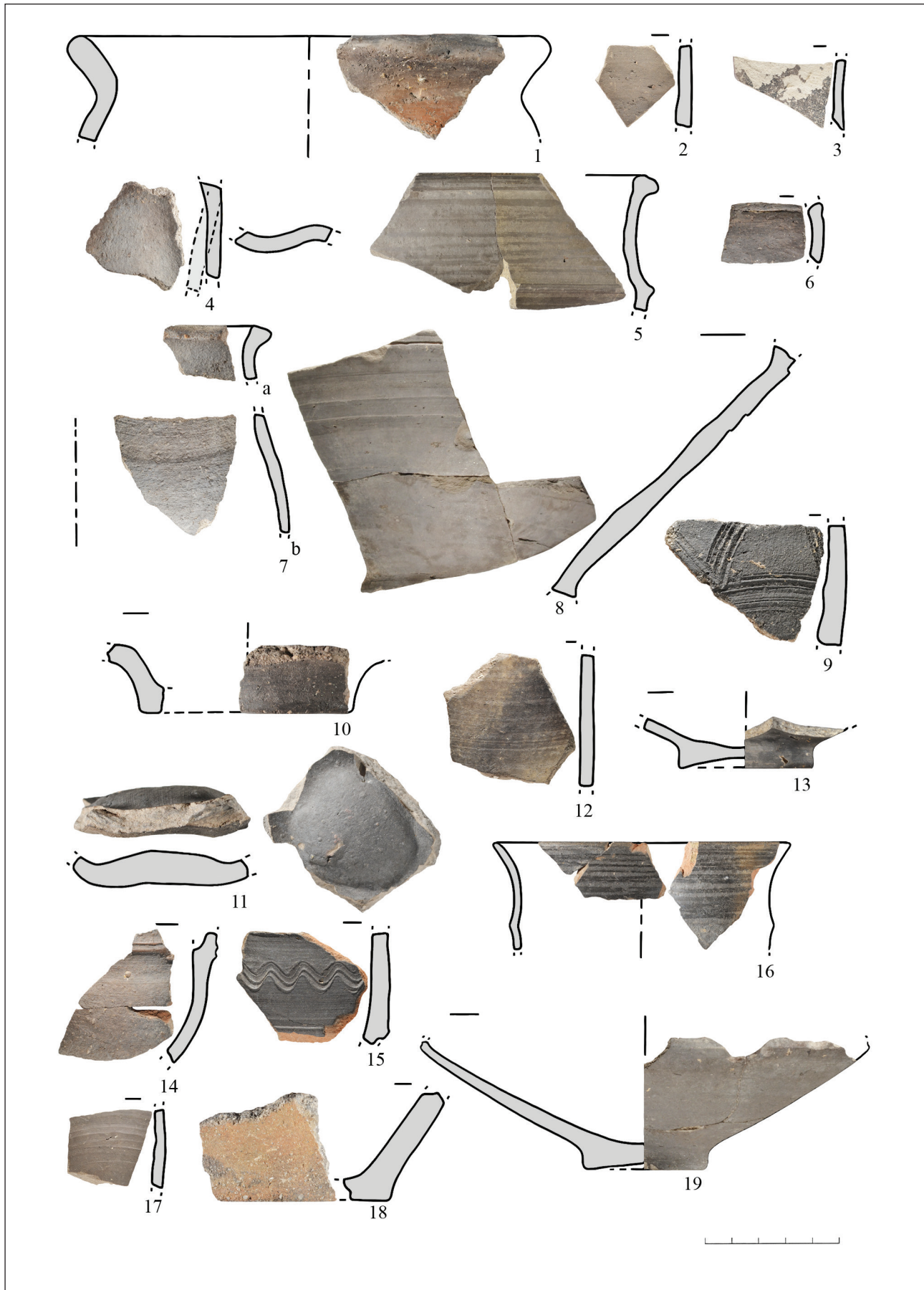
Tab. 3. Podunajské Biskupice. Výber keramiky zo zahlbenej chaty ŠK 19 (foto/kresby: T. Kolon).

Tab. 3. Podunajské Biskupice. Selection of pottery from the sunken hut ŠK 19 (photograph/drawings: T. Kolon).

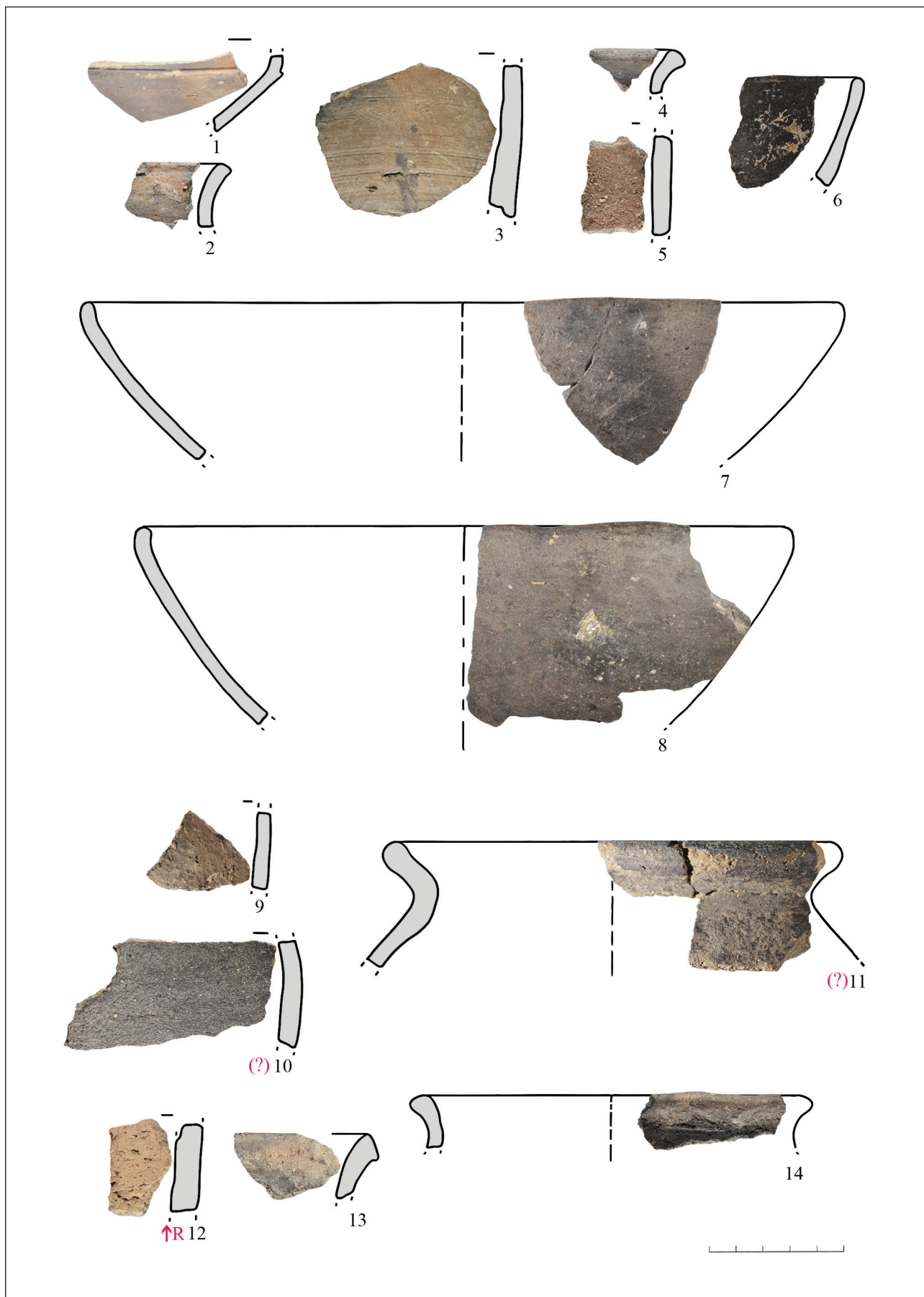
Tab. 4. Podunajské Biskupice. Výber keramiky zo zahlbenej chaty ŠK 19 (foto/kresby: T. Kolon).

Tab. 4. Podunajské Biskupice. Selection of pottery from the sunken hut ŠK 19 (photograph/drawings: T. Kolon)..

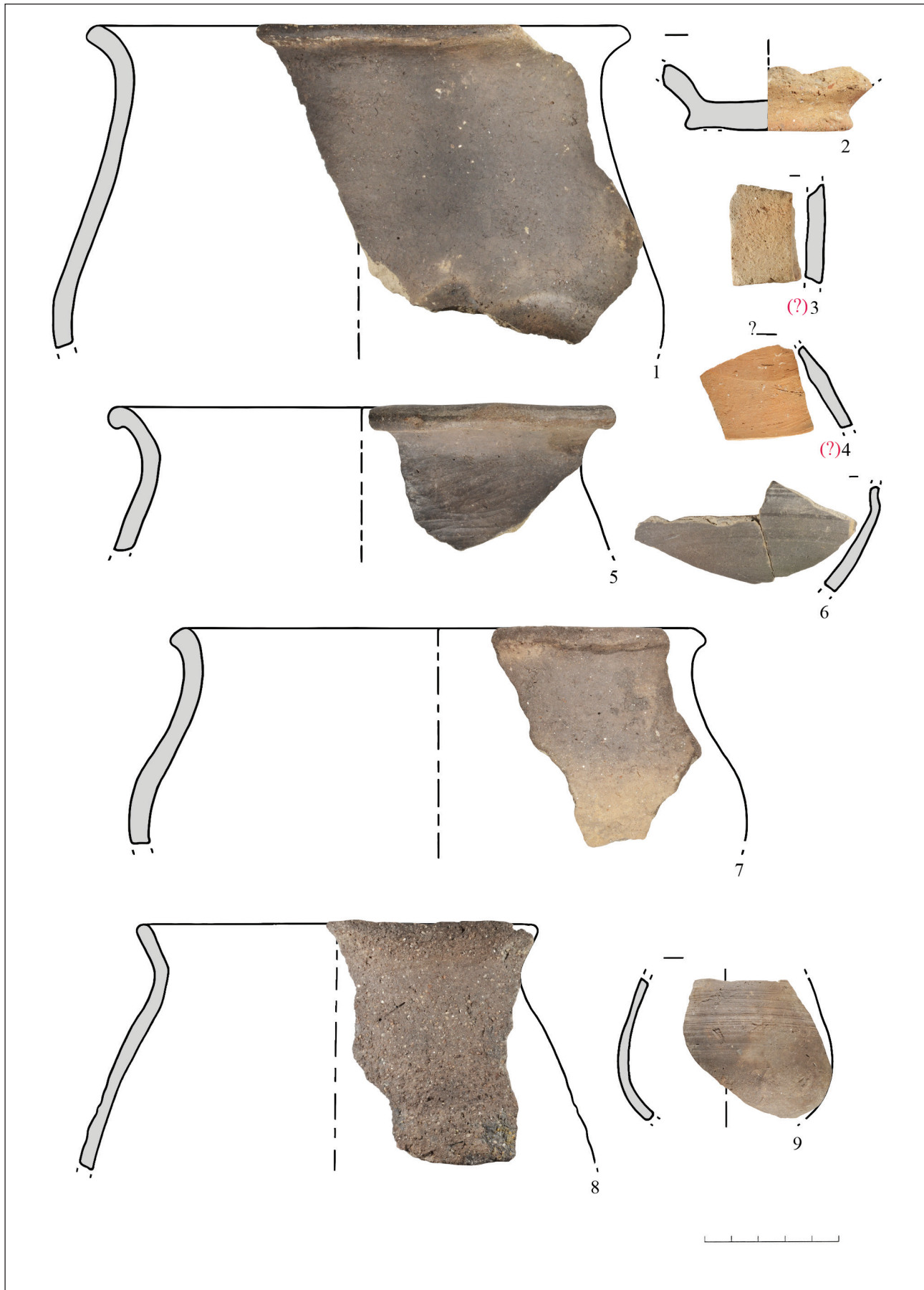
Tab. 5. Podunajské Biskupice. Výber keramiky zo zahĺbenej chaty ŠK 19 (foto/kresby: T. Kolon).

Tab. 5. Podunajské Biskupice. Selection of pottery from the sunken hut ŠK 19 (photograph/drawings: T. Kolon).

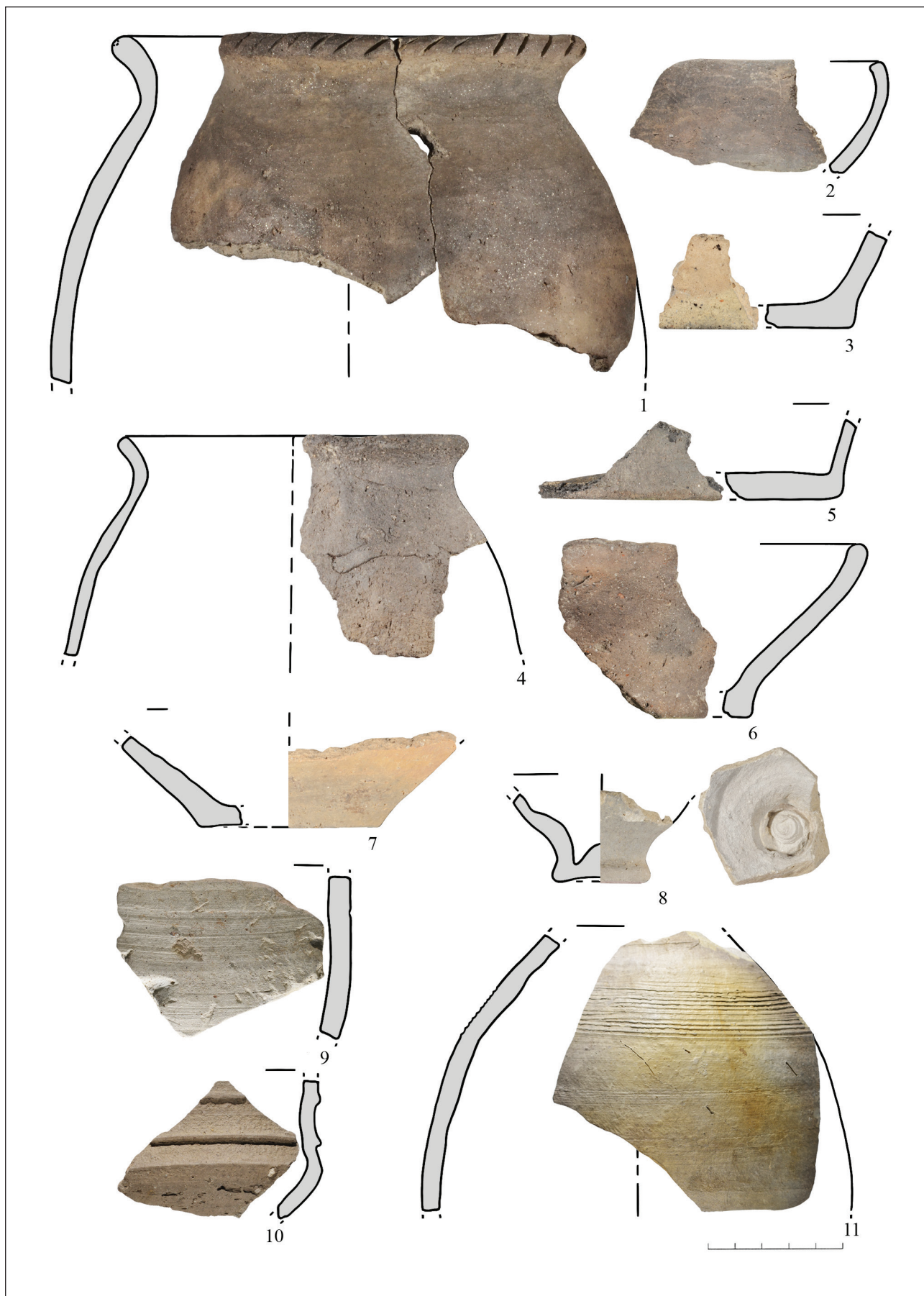
Tab. 6. Podunajské Biskupice. Výber keramiky zo zahĺbenej chaty ŠK 19 (foto/kresby: T. Kolon).

Tab. 6. Podunajské Biskupice. Selection of pottery from the sunken hut ŠK 19 (photograph/drawings: T. Kolon).

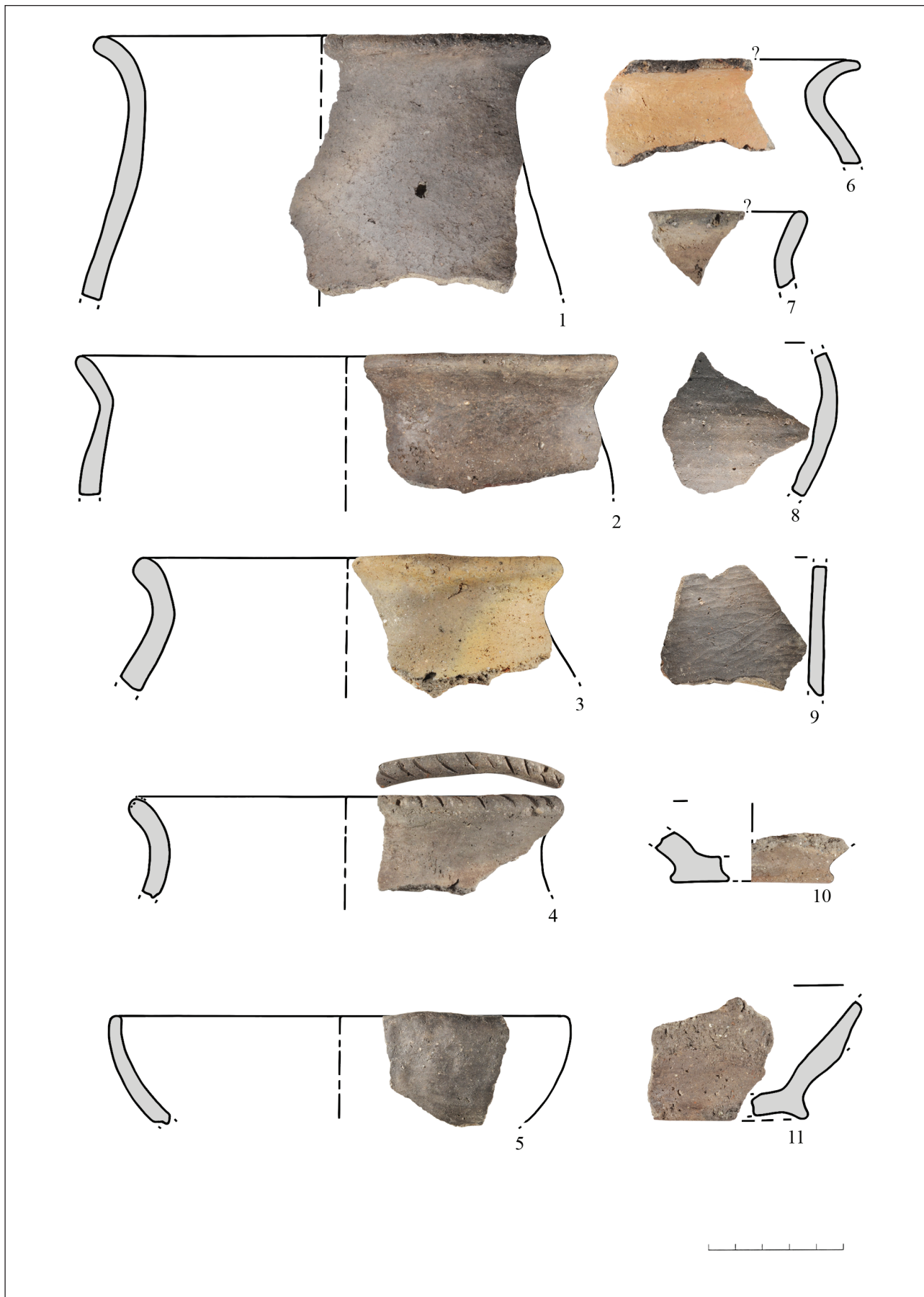
Tab. 7. Podunajské Biskupice. Výber keramiky zo zahľbenej chaty ŠK 23 (foto/kresby: T. Kolon).

Tab. 7. Podunajské Biskupice. Selection of pottery from the sunken hut ŠK 23 (photograph/drawings: T. Kolon).

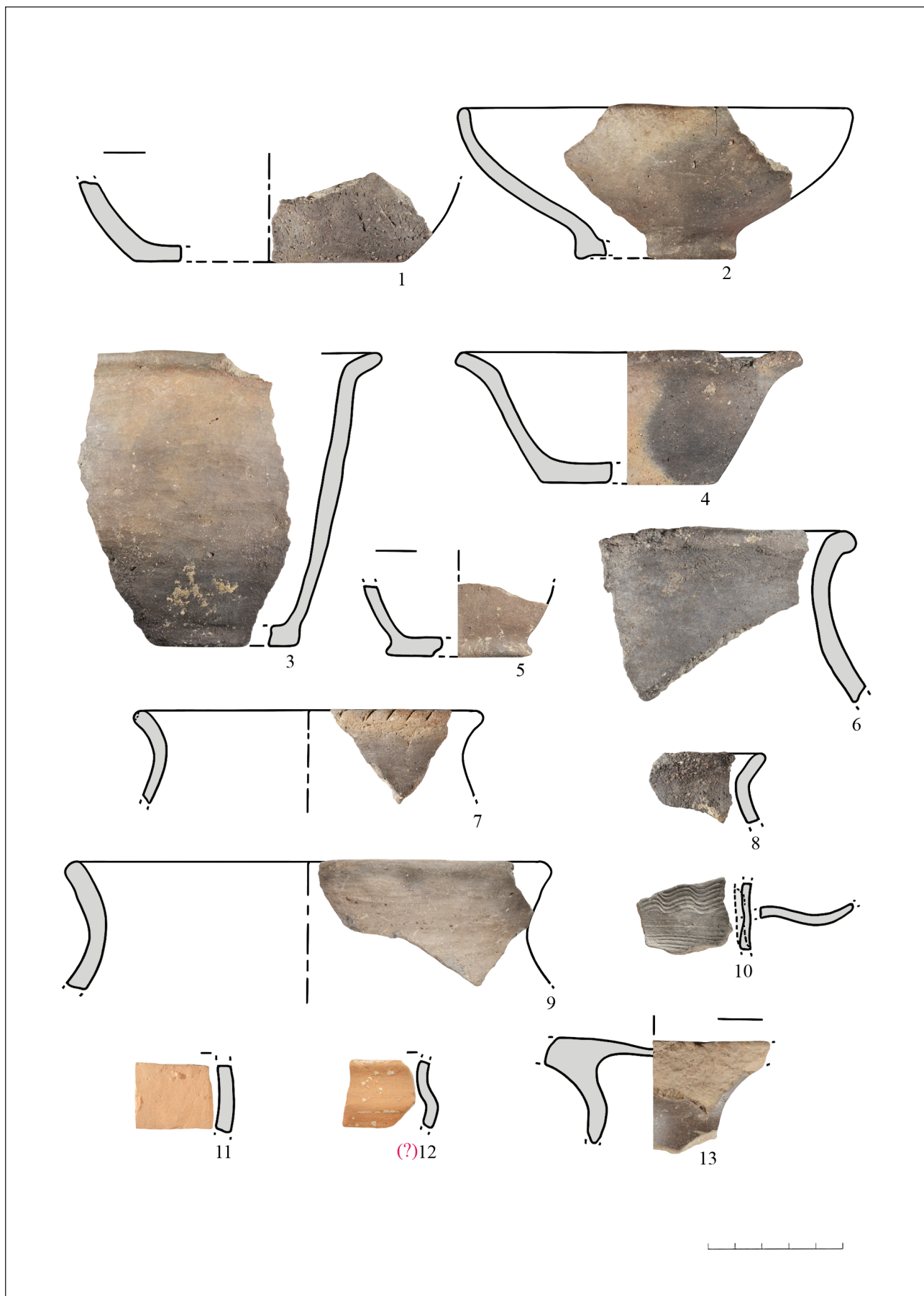
Tab. 8. Podunajské Biskupice. Výber keramiky zo zahľbenej chaty ŠK 23 (foto/kresby: T. Kolon).

Tab. 8. Podunajské Biskupice. Selection of pottery from the sunken hut ŠK 23 (photograph/drawings: T. Kolon).

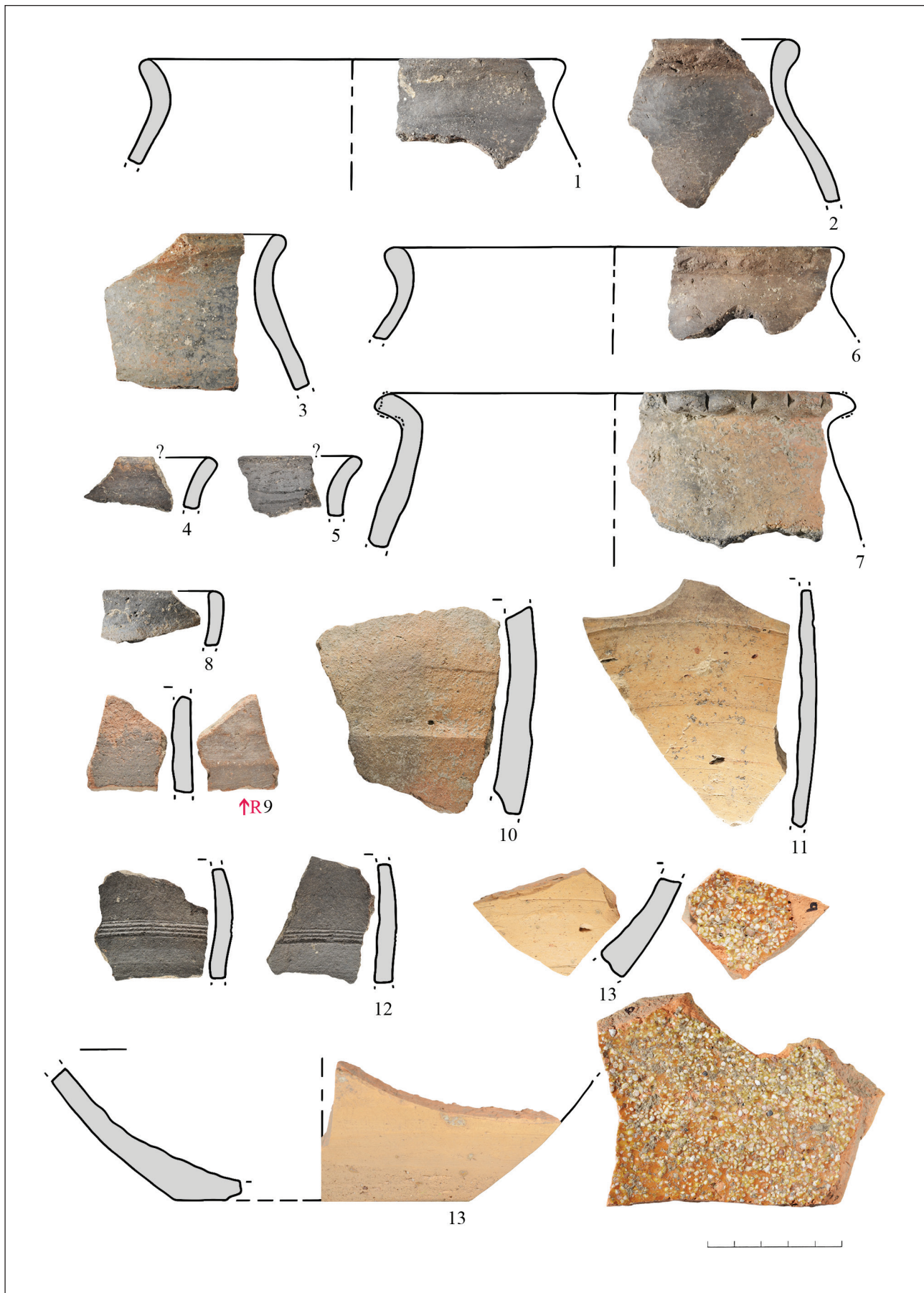
Tab. 9. Podunajské Biskupice. Výber keramiky zo zahĺbenej chaty ŠK 23 (foto/kresby: T. Kolon).

Tab. 9. Podunajské Biskupice. Selection of pottery from the sunken hut ŠK 23 (photograph/drawings: T. Kolon).

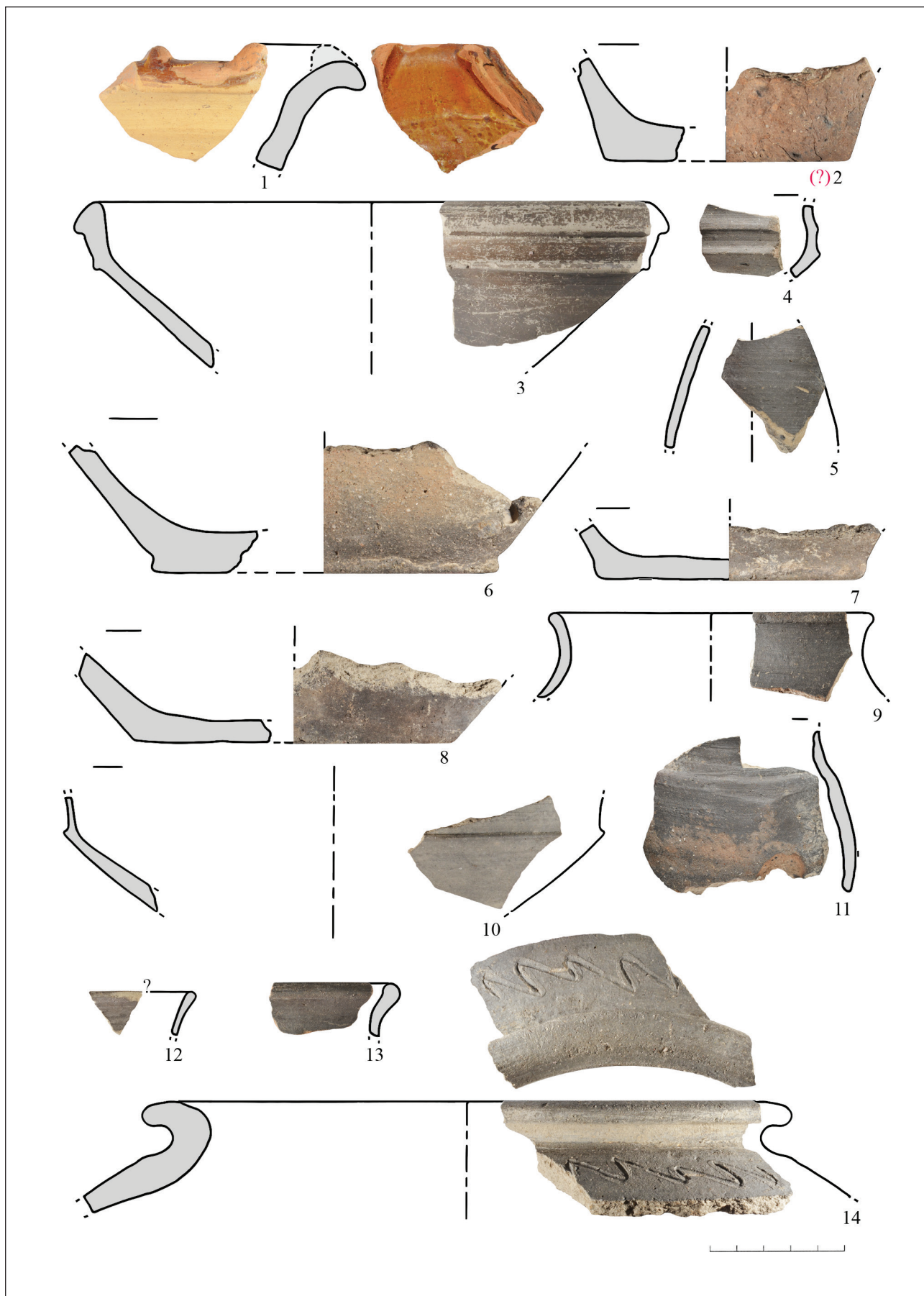
Tab. 10. Podunajské Biskupice. Výber keramiky zo zahĺbenej chaty ŠK 23 (foto/kresby: T. Kolon).

Tab. 10. Podunajské Biskupice. Selection of pottery from the sunken hut ŠK 23 (photograph/drawings: T. Kolon).

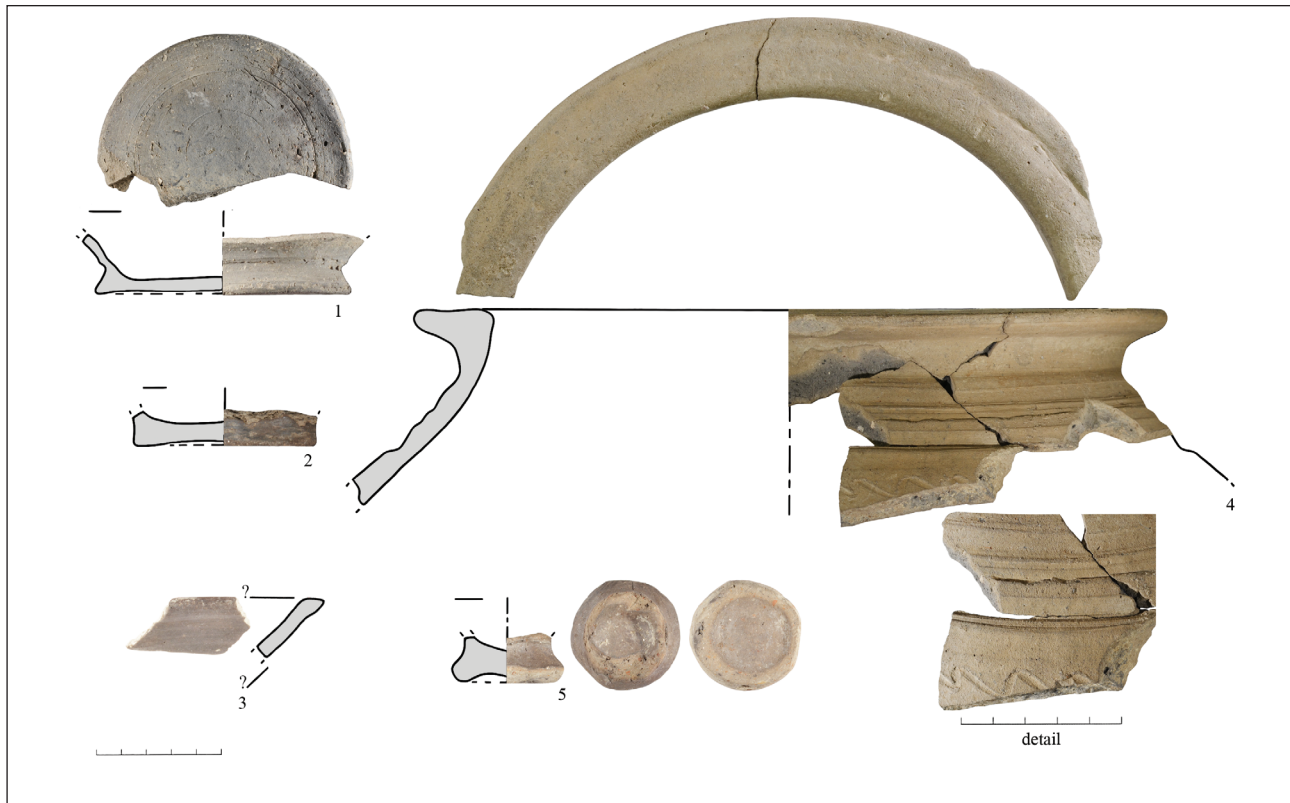
Tab. 11. Podunajské Biskupice. Výber keramiky zo zahĺbenej chaty ŠK 24 (foto/kresby: T. Kolon).

Tab. 11. Podunajské Biskupice. Selection of pottery from the sunken hut ŠK 24 (photograph/drawings: T. Kolon).

Tab. 12. Podunajské Biskupice. Výber keramiky zo zahĺbenej chaty ŠK 24 (foto/kresby: T. Kolon).

Tab. 12. Podunajské Biskupice. Selection of pottery from the sunken hut ŠK 24 (photograph/drawings: T. Kolon).

Tab. 13. Podunajské Biskupice. Výber keramiky zo zahĺbenej chaty ŠK 24 (foto/kresby: T. Kolon).

Tab. 13. Podunajské Biskupice. Selection of pottery from the sunken hut ŠK 24 (photograph/drawings: T. Kolon).